

Tarihsel TKP: Bilinmeyen tarih - H. Fırat

Bu bölüm, Tarihsel TKP'ye bir ilk giriş olarak yayınlanan **Geçmiş Olmayanın Geleceği Olmaz!** başlıklı bölümün devamı olarak okunmalıdır...

Tarihsel TKP'nin tarihini bugün artık önemli ölçüde biliyoruz. Fakat çok değil daha on-onbeş yıl öncesine kadar, bu tarih gerçekten de çok az biliniyordu. Büyük boşluklar ve belirsizliklerle doluydu.

Birçok konuda birbirinden çok farklı, hatta taban tabana zıt düşünce ve iddialara konu edilebiliyordu. Kurgular, spekülasyonlar, keyfi iddia ve yorumlar için çok geniş bir alan vardı.

S.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 04
22 Ocak 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak48.net

Aslolan sınıf mücadelesinin gündemleridir!

Krizin faturasına, sömürüye, baskıya ve savaşa karşı

SINIF KARŞI SINIF

Sinbo işçilerinin ücretsiz izin uygulamasına ve sendikal örgütlenmeye dönük saldırılara karşı verdiği mücadele, çeşitli fabrikalardaki metal işçilerinin sendikal hakların gaspına karşı ortaya koydukları direnişler, başka işkollarında yaşanan eylemler süreçler çoğaltılmalı, birleştirilmeli ve bir odak haline getirilebilmelidir.

3

Sermaye düzeni, terör ve emperyalizme kölelik

Bugünkü "çöküş" durumu, emekçiler için ağırlaşmış yeni bir ekonomik-sosyal fatura üretirken, emperyalist köleliğin pekişmesini dayatmaktadır.

4

Kriz, çeteleşme, şiddet ve çürüme sarmalı

Sistemi saran yozlaşma, yağmadan beslenerek saray etrafında öbeklenen çetelerin, mafya artıklarının, tarihatların paylaştığı bir iktidar işbaşında.

20

Sınıf hareketinin dünü, bugünü ve yarını üzerine

Madenci grevinin 35. gününde, genel iş bırakmanın ertesi sabahı başlayan büyük madenci yürüyüşü, tarihimizin en benzersiz eylemlerinden biridir.

Otorite üzerine - Friedrich Engels

s.14

ABD ve İsrail'in İran'a yönelik provokasyonları artarken...

s.18

Aslolan sınıf mücadelesinin gündemleridir!

Sinbo işçilerinin ücretsiz izin uygulamasına ve sendikal örgütlenmeye dönük saldırılara karşı verdiği mücadele, çeşitli fabrikalardaki metal işçilerinin sendikal hakların gaspına karşı ortaya koydukları direnişler, başka işkollarında yaşanan eylemli süreçler çoğaltılmalı, birleştirilmeli ve bir odak haline getirilebilmelidir.

Uzun bir süredir emperyalist güç odakları arasına oluşan çatlak ve çelişkileri kendi politik hesapları üzerinden kullanmaya çalışan AKP-MHP rejimi, son gelişmeler üzerinden "yeni" bir pozisyon oluşturma çabası içerisinde. Bu bağlamda, bir yandan ABD'de yaşanan yönetim değişikliğini hesaba katarak Biden'lı günlere hazırlanırken, öte yandan AB'ye göz kırpan mesajlar veriyor.

Emperyalist güçler arasında yaşanan gerilim ve çatlakları içeride ve dış politikada kendisi için hareket alanı olarak gören Erdoğan yönetimi, temelde bir "eksen kayması" yaşamasa da geçtiğimiz dönemde Rusya ile ilişkileri "kazan kazan" bakışı ile geliştirdiği bir süreç içerisine girmişti. Özellikle Suriye savaşı üzerinden yaşanan gelişmeler, S400'lerin alımı, yeni ticaret anlaşmaları vb. ilişkilerin gelişme zeminlerini oluşturdu. Emperyalist dünyada yaşanan hegemonya krizi ve ABD karşısında Rusya ve Çin gibi güçlerin giderek inisiyatif alan çıkışları, batı emperyalizmine göbekten bağlı olan sermaye düzeni için dönemsel geçici fırsatların oluşmasını sağladı. Bugüne kadar bu fırsatları tepe tepe kullanan AKP-MHP iktidarı, şu günlerde tam da Rusya vb. güçlerle kurduğu ilişkiler üzerinden gerildiği batılı emperyalistlerle arayı düzeltmeye çalışıyor.

Bu eşyanın doğasına uygun bir tutumdur. Zira Türkiye kapitalizmi batılı emperyalistlerle askeri, siyasi ve ekonomik açıdan çok yönlü bağımlılık ilişkileri içerisinde. Kimi dönemsel gelişmeler efendi ile uşak arasında çelişkilere ve çıkar çatışmalarına yol açsa da bu durum geçici olmaya mahkumdur. Gerçek bir eksen kayması ancak emperyalist sistemde iki dünya savaşında görüldüğü üzere köklü alt üst oluşları gerektirmektedir.

Dün Erdoğan yönetiminin esip gürlendiği, "kendi göbeğimizi kendimiz keseriz" vb. söylemlerle efelendiği batılı emper-

yalistlerle bugün arayı düzeltme çabası, bu gerçeği göstermektedir. Erdoğan'ın son günlerde AB emperyalizmine dönük "Türkiye'nin geleceğini Avrupa'da görüyoruz" ya da "AB ile ilişkileri rayına oturtmaya hazırız" gibi söylemleri diline dolması, Avrupa Günü vesilesi ile tebrik mesajları göndermesi de bunu anlatmaktadır.

Aynı tutum, tam bir ikiyüzlülük örneği oluşturacak şekilde Biden'lı ABD dönemine hazırlık üzerinden de sürüyor. Biden'ın seçimi kazanması netleştikten sonra ve başkanlık koltuğuna geçtiği günlerde Erdoğan'ın gönderdiği şu mesaj, durumu özetler niteliktedir: *"Ülkelerimiz arasındaki güçlü iş birliği ve müttefiklik bağının bugüne kadar olduğu gibi gelecekte de dünya barışına hayati katkılar sunmaya devam edeceğine inanıyorum... Başkan Yardımcılığınız sırasında da birçok vesileyle görüştüğümüz gibi, Türkiye-ABD ilişkileri köklü temellere dayanan stratejik bir nitelik taşımaktadır..."*

***

Dış politika alanında, özellikle batılı emperyalistlerle güncel ilişkiler bağlamında atılacak adımlar dolaysız olarak siyasi iktidarın iç politika alanında atacağı adımları da şekillendirecektir. Erdoğan yönetiminin batı emperyalizmi ile ilişkileri düzeltme çabasının ekonomik krizden düzen siyasetine, bölgesel politikalarından farklı aktörlerle kurulacak ilişkilere değin yaratacağı sonuçları önümüzdeki günlerde göreceğiz. Bunun farkında olan düzen muhalefeti de kendi pozisyonunu buna göre belirleme telaşı içerisinde. Tümü de batı emperyalizminin Türkiye'deki her türlü ölçüyü kaçırmış tek adam rejimine "balans" uyarı çekeceği beklentisi içerisindedir ve toplum içerisinde bu umudu yaymaktadır.

İşçi ve emekçilerin bu gelişmelerin dolaysız sonuçlarını yaşayacağı açıktır. Zira "tepede" ilerleyecek süreç, ekonomik ve siyasal açıdan en dolaysız so-

nuçlarını toplumsal yaşamda ortaya koyacaktır. Burada önemli olan, işçi ve emekçilerin gerek rejimin gerekse düzen muhalefetine yaymaya çalıştığı sahte hayallere kapılmamasıdır.

Çünkü, başta saldırganlık ve savaş olmak üzere, artan sömürü, derinleşen ekonomik kriz, doğanın yıkımı, tırmanan faşist baskı ve zorbalık olmak üzere, bugün yaşanan tüm felaketlerin gerisinde kapitalist-emperyalist sistemin kendisi durmaktadır.

Dolayısıyla, işçi sınıfı ve emekçiler batıyla ya da herhangi bir emperyalist odakla sermaye devletinin geliştireceği ilişkiler üzerinden beklenti içerisine girmemeli, tümüyle kendi mücadele gündemlerine yoğunlaşmalıdır. Pandemi koşullarında ağırlaşan sorunlara karşı, yaşanan kapsamlı hak gasplarına karşı, ekonomik krizin çok yönlü yıkımına karşı haklar ve gelecek mücadelesini büyütmek için adımlarını hızlandırmalıdır.

Bunun bugün için sınırlı da olsa birçok örneği ile karşı karşıyayız. Halihazırda süren direnişler buna örnek olarak verilebilir. Söz konusu direnişler henüz kapsamlı saldırıları geri püskürtmek için yeterli olmasa da hareket edilmesi gereken noktaları işaret etmektedir. Sinbo işçilerinin ücretsiz izin uygulamasına ve sendikal örgütlenmeye dönük saldırılara karşı verdiği mücadele, çeşitli fabrikalardaki metal işçilerinin sendikal hakların gaspına karşı ortaya koydukları direnişler, başka işkollarında yaşanan eylemli süreçler çoğaltılmalı, birleştirilmeli ve bir odak haline getirilebilmelidir.

Gerek rejimin gerekse düzen muhalefetine emperyalist güçlerle kurulan ilişkiler üzerinden yaymaya çalıştığı sahte hayaller ya da beklentileri boşa çıkarmanın yolu, sınıf mücadelesinin gündemlerine yoğunlaşmaktan, işçi ve emekçileri bu gündemlere yöneltilip hareket geçirme çabasında mesafe almaktan geçmektedir.

Sermaye düzeni, terör ve emperyalizme kölelik

AKP çatısı altında birleşmiş dinsel gerçilik, sonraki süreçte MHP ile kurduğu dinci-faşist koalisyon ile yıllardır devleti elinde ve denetimi altında tutuyor. Devleti elinde bulundurmanın da avantajıyla amaç ve hedefleri için keyfi ve sınır tanımaz, hukuk ve yasa bilmez icraatlarına sürekli olarak yenilerini ekleyen iktidar, buna rağmen hemen tüm cephelerde adeta dökülüyor. Ekonomide derin bir bunalım, pandeminin yarattığı çöküntü, siyasal istikrarsızlık, rejim krizi, dış politikada hezimet ve kişiliksizlik, burjuva siyasal yaşamda bayağılaşma, düşünce ve kültür yaşamında çürüme, dağ gibi büyüyen sosyal sorunlar ve bunlar karşısında çözümsüzlük ve çıksızlık... Dinci-faşist koalisyon altında yönetilen Türkiye’de varılan yer budur.

Temsil ettiği herhangi bir değer kırıntısı olmayan AKP-MHP faşist bloku, Türkiye’yi dolu dizgin batağa sürüklerken, kendisi de neredeyse tümüyle baskıya, yasaklara ve sürekli olarak tırmandırdığı devlet terörüne dayanarak ayakta kalmaya çalışıyor. Bugünkü çok yönlü kriz koşullarında yasaklar ve devlet terörü, AKP-MHP iktidarının ayakta kalmasının en başta gelen araçlarıdır. Sermaye sınıfının çıkarları gereği de daha fazla vazgeçilmez bir araç haline gelmektedir. Nitekim bu araç gitgide daha çok öne çıkarılmaktadır. Günlük yaşamdan yansıyanların ötesinde, baskı, zorbalık ve terör için yasal düzenlemeler yapılmaktadır. Polis teşkilatı ve MIT’in “terör ve toplumsal olayları” bastırmak için TSK silahlarını ve araçlarını da kullanabilmesi bunun yeni örneği olarak gündeme gelmiştir.

Kriz koşulları bir yandan işçi sınıfı ve emekçiler için sosyal yıkımın derinleşmesi ve çıplak zorun yaygınlaşması anlamına gelirken, öte taraftan da Türkiye için emperyalizme kölece bağımlılığın güçlenmesi anlamına gelmektedir. Türkiye’nin içinde bulunduğu bugünkü “çöküş” durumu, işçi sınıfı ve emekçiler için ağırlaşmış yeni bir ekonomik-sosyal fatura üretirken, Türkiye için ise, emperyalist köleliğin pekişmesini dayatmaktadır.

EMPERYALİZMLE ÇOK YÖNLÜ BAĞIMLILIK İLİŞKİLERİ

Özellikle de son yıllarda, uluslararası ilişkiler alanında yaşanan sorunların ve uğranan hezimetlerin yanı sıra iç top-

lumsal yaşamda da ağırlaşmış derinleşen ekonomik, siyasal ve sosyal sorunlar AKP-MHP iktidarını bir çıkmaza saptırmış, iktidarın kaybetme korkusunu büyütüştür. Bu koşullar içinde dinci-faşist iktidarın milliyetçilik ve şovenizm üzerine kurduğu “dış güçlere karşı vatani savunma” propagandası ve “anti-emperyalist” riyakarlık, iç politikaya dönük olarak sistekli bir araç haline getirildi.

Erdoğan, iktidar ortağı ve şürekası “Türkiye büyüyor, bizi kıskanıyorlar”, “Bize düşmanlar”, “Türkiye’yi bölmek istiyorlar” vb. hezeyanlarla, yerli yersiz ABD ve AB’ye karşı boş efenemelerde bulunuyorlar. “Kimseden icazet alacak değiliz, bize boyun eğdiremezler” palavralarıyla ABD ve AB’ye sözüm ona meydan okuyorlar. “Bölgesel güç” ve “dünya lideri” böbürlenmeleri ve yeni Osmanlılık rüyalarıyla “anti-emperyalist” nutuklar atıyorlar. Böylece içeride şovenizmi tırmandırıp, dışarıda da komşu ülkelere ve halklara düşmanlık yapıp, müdahalelerde bulunuyorlar.

Bütün bunlar, yayılmacı emellerin ürünü olduğu gibi iç politika ihtiyaçları ve hedefleri gereği yapılan yalana dayalı propagandalardır. Zira Türkiye hemen tüm alanlarda ABD emperyalizmine göbekten bağımlıdır ve NATO hizmetinde savaşa girmek konusunda gözünü kırpmayacak kadar sadık bir NATO üyesidir. Türkiye’nin dört bir yanı NATO ve ABD askeri üs ve tesisleriyle doludur ve bunlar Ortadoğu başta olmak üzere halklara karşı kullanılabilir bir savaş ve saldırı üssüdür. Türkiye aynı zamanda yıllardan beridir kapısında bekletilen AB’nin aday ülkesi olarak AB emperyalistleri ile de bağımlılık ilişkisi içindedir. Bu, Türkiye’de sıradan emekçinin bilincine kazınmış en sıradan gerçeklerden biridir.

Fakat söz konusu bu gerçek, Türk devletinin kendi özel çıkarları, ihtiyaçları ve hesapları doğrultusunda emperyalistlerden bağımsız olarak politik tercihler-

de bulunmayacağı, buna uygun adımlar atmayacağı anlamına gelmemektedir. Bu kendisini dış politika üzerinde zaten göstermektedir de. Bölgede yayılmacı amaçlara sahip olan ve bunun ürünü girişimlerde bulunan Türk burjuvazisi ve onun adına ülkeyi yöneten AKP-MHP iktidarı, gerici çıkarları gereği emperyalizmin tercihleriyle uyuşmayan görüş ayrılıklarına düşebilmektedir. Emperyalist efendileriyle zaman zaman belli çelişkiler ve bunun ifadesi olan gerilimler yaşayabilmektedir. Erdoğan, “Farklı çıkarları olan ülkelerin her konuda aynı düşünmesi, aynı şekilde hareket etmesi uluslararası ilişkilerin tabiatına aykırıdır” derken elbette bir gerçeğe işaret etmiş oluyor. Kıbrıs, Ege ve Kürt sorunu, bunun örneklerinin başlıcaları arasındadır.

Dolayısıyla emperyalizmin çıkar ve tercihleriyle Türk burjuvazisinin çıkar ve tercihlerinin örtüşmediği, emperyalistler tarafından Türk devletinin kaygıları gözetilmediği durumlarda sorunlar yaşanabilmekte, ilişkiler gerilebilmektedir. Fakat bunlar esasa ilişkin sorunlar olamayacağı gibi, boyunu aşan işlere giriştiği her durumda Türk burjuva devletine, Erdoğan iktidarına boyunun ölçüsü de hatırlatılmakta, burnu sürtülmektedir. Böylesi durumlarda ise kuyruğunu kısıp ABD ve AB’ye yaltaklanmak değişmeyen davranış çizgisidir.

“ABD İLE KÖKLÜ, ÇOK BOYUTLU VE STRATEJİK İŞBİRLİĞİMİZ MEVCUT”

Türkiye-ABD ve AB ilişkilerinin özellikle de son yıllardaki gerilimli seyri, Türkiye’nin emperyalizmle çok yönlü kölelik ilişkisi içinde olduğu gerçeğini yeniden teyit etti. ABD ve AB’ye karşı bütün afra tafiralarına, boş efenemelerine rağmen Türkiye’nin özellikle de ABD emperyalizmine -Erdoğan’ın da ifadesiyle- gerçekten de “stratejik” bir derinlikle bağlı olduğu ve hiçbir gerilimin bu “stratejik

kader birliği”ni bozamayacağını gösterdi. “Anti-emperyalist” palavralarına rağmen Erdoğan, bu temel gerçeği şu ifadelerle dile getirmektedir:

“ABD’yle köklü, çok boyutlu ve stratejik işbirliğimiz mevcut. Farklı çıkarları olan ülkelerin her konuda aynı düşünmesi, aynı şekilde hareket etmesi uluslararası ilişkilerin tabiatına aykırıdır. Zaman zaman çeşitli meselelerde Amerika’yla ayrı konularda yer alsak da aramızdaki stratejik ortaklığın zedelenmemesine büyük önem verdik. Ancak 15 Temmuz kanlı darbe girişiminin faili FETÖ elebaşının ülkemize iadesiyle, Suriye’de PKK-YPG terör örgütünün desteklenmesi konusunda Amerikan yönetimiyle bazı sıkıntılar yaşadık. Sadece ABD de değil bazı NATO müttefiklerinin de terör örgütü PKK/PYD/YPG ile işbirliğini sürdürmesinin ve FETÖ mensuplarını himaye etmesinin ittifak dayanışmasını zehirlediği ortadadır.”

Bu aynı ifadelerin belli biçimlerde Batılı diğer emperyalistlerle ilişkiler açısından da geçerli olduğunu biliyoruz.

“Dostlarımızla ve müttefiklerimizle daha güçlü işbirliği halinde olmak istiyoruz” vurgusu yapan Erdoğan, yeni yılda “AB ile ilişkilerde yeni bir sayfa açmak istediklerini” belirterek, “Kendimizi başka yerlerde değil, Avrupa’da görüyor, geleceğimizi Avrupa ile birlikte kurmayı tasavvur ediyoruz” dedi. 2020 yılının yeterince değerlendirilemediğini belirten Erdoğan, “karşılıklı güvenin yeniden tesis edilmesi, istişare mekanizmalarının yeniden işletilmesi” gerektiğini savundu. Düzenli olarak “Türkiye-AB zirvelerini ve üst düzey diyalog toplantılarını yeniden başlatmakta fayda gördüğünü” ifade etti.

“ABD ve AB’yle iki tarafın da görmezden gelemeyeceği köklü ilişkilerimiz var. Türkiye olarak bu ilişkilerin ruhuna halel getirecek hiçbir adım atmadık, atmayız. Amerika ve Avrupalı yatırımcıları daima başüstünde tuttuk...Kapımız tüm yatırımcılara açıktır.” ifadeleri de zaman zaman ABD ve AB’ye kükreyen, anti-emperyalist pozlara bürünen “dünya lideri” Erdoğan’a aittir.

Türkiye burjuvazisi ve onun adına Türkiye’yi yöneten AKP-MHP iktidarı sözcüleri gerçekten de emperyalist köleliğin ve uşaklığın “ruhuna halel getirecek hiçbir adım” atmadıklarını ifade ederken temel bir gerçeği dile getiriyorlar.

Kriz, çeteleşme, şiddet ve çürüme sarmalı

Sermaye iktidarı, “olağan” koşullarda işlerini kaba şiddete başvurmadan yürütmeyi tercih eder. Sömürü düzeninin çarkları bir engele takılmadan dönüyorsa, devletin şiddet aygıtları keskin dişlerini göstermeden işlerini idame ettirir. Oysa kriz süreçleri başladığında kurulu düzenin anayasası çöpe atılır, baskı ve şiddet aygıtları sermaye siyasetinin temel araçları olarak öne çıkartılır.

Kriz, kapitalizmin yapısal sorunlarından biridir. Bir döneme kadar, krizleri toparlanma, hatta atılım süreçleri izliyordu. Yeni bir kriz çıkana kadar sömürü çarkları “istikrarlı” bir şekilde dönerdi. Oysa 1970’li yıllardan itibaren dünya kapitalizmi krizleri aşmakta zorlanmaya başladı. 2000’li yıllardan sonra ise krizleri aşmaktan çok yönetmeye odaklanan bir strateji izleniyor.

Sistemin bir parçası olan Türkiye kapitalizmi, uzun yıllardan beri sık sık derinleşen bir “süreklileşmiş kriz” içinde bulunuyor. Bu ise, sınıf çatışmalarını sertleştiriyor, toplumsal muhalefet dinamiklerini diri tutuyor, işçi sınıfı ve emekçileri temsil eden ilerici-devrimci hareketlerin boy vermesine zemin hazırlıyor. Süreklileşmiş kriz, egemenler arası iktidar-rant eksenli çatışmaları da körükliyor. Sorunlara çözüm üretmekten aciz olan sistem, şiddet araçlarına dayanarak ayakta kalma saplantısına giriyor. Bu ise çeteleşme, yolsuzluk ve rüşveti yaygınlaştırıyor, şiddeti sokaklara salıyor, rejimi iliklerine kadar çürütüyor. Tıpkı işbaşındaki dinci-faşist AKP-MHP koalisyonunun içinde bulunduğu durum gibi...

“SİVİL” FAŞİST ÇETELER REJİMİN TEMEL ARAÇLARINDAN BİRİ

Sermaye iktidarının faşist çeteleri sokaklara salması yeni bir olay değil. Bu gruplar defalarca sokaklara salındı, siyasetçileri, gazetecileri, Kürt işçileri hedef aldılar. Son olarak aynı günde sağcı-İslamcı kesimden gelen ancak rejimi eleştiren üç kişiye saldırımları, faşist çeteler tartışmasını yeniden gündeme taşıdı. Bu saldırılar, sağcı-İslamcı olsa bile saray rejimine biat etmeyenlerin çetelerin şiddetiyle susturulmaya çalışıldığını gösterdi. Daha önce CHP liderini linç etmeye kalkışanlar, TİP milletvekili Barış Atay’a saldıranlar artık biat etmeyen herkese saldırıyorlar.

Faşist çeteler, rejimin besleyip ihtiyaç duyduğunda sokaklara saldırdığı tetikçilerdir. Bunlar “sivil” olsalar da devletin ilgili kurumları tarafından organize ediliyorlar. Tetikçiler, AKP-MHP şeflerinin işaret ettiği kişileri hedef alıyor. Tabii sarayın savcılarını da yakalananları serbest bırakarak çeteleri motive ediyor. Sistem onlara ihtiyaç duyduğu için koruma altında tutuluyorlar.

Bu iğrenç organizasyonlar, AKP-MHP iktidarının ayakta kalmak için faşist zorbalığa sarıldığını gözler önüne seriyor. Çünkü gerici-faşist iktidarın görülmemiş boyutlara varan rüşvet, yolsuzluk, talan skandalları “olağan” sayılarak çürüme dip noktaya vardırıldı. İşsizlik, yoksulluk, sefalet arttı. Rejim toplumsal meşruiyetini yitirdi. Böyle bir rejimin sadece kolluk kuvvetlerinin şiddetiyle yetinmesi mümkün değil. Nitekim her ihtiyaç duyduklarında trollerle linç kampanyaları düzenliyorlar, saray beslemesi ‘gazeteciler’ aracılığıyla hedef gösteriyorlar, “sivil” faşist çeteleri sokaklara salıyorlar.

SUÇ DOSYALARIYLA DOLU BİR TARİH

Türk sermaye devletinin tarihinde “sivil” çeteleri kullanma politikası Mustafa Suphi ile yoldaşlarının katledildiği döneme kadar uzanır. Cumhuriyet kurulmadan önce başlayan kirli-kanlı politikanın bir asırlık tarihi var. 28 Ocak 1921’de Mustafa Suphilerin Karadeniz’de vahşi bir şekilde katledilmelerinin hazırlığı, Mustafa Kemal’den direktif alan Erzurum valisinin kentin “it-kopuk” takımını sokaklara salmasıyla başlamış, yol boyunca uğradıkları her yerleşim yerinde bu kirli oyun tekrarlanmış, Trabzon’a vardıklarında ise, katil sürülerinin kurdukları tuzaga düşürülen Mustafa Suphi, Ethem

Nejat ve 13 yoldaşları başında Topal Osman adlı bir celladın bulunduğu çeteler tarafından katledilmişlerdir.

Sermaye devleti 1940’lı yılların ortalarından itibaren gerici grupları tekrar sokaklara salmaya başladı. 4 Aralık 1945’te İstanbul’da Sabiha Sertel-Zekeriya Sertel yönetimindeki *Tan* gazetesi ve matbaası ırkçı öğrenci gruplar tarafından yakılmış, Serteller linç edilmekten şans eseri kurtulabilmişlerdi.

Tan baskınıyla sokaklara taşan gerici tarihi 1948’de Ankara’da tekrarlandı. İrkçılar üniversiteye baskın düzenlediler. Bu kez hedef Pertev Naili Boratav, Behice Boran, Niyazi Berkes gibi dönemin seçkin ilerici aydın-akademisyenleri idi. Gerici grupları sokaklara salan devlet, üniversite basanları değil akademisyenleri hedef almıştı. Pertev Naili Boratav, Behice Boran, Niyazi Berkes, 1948’de haklarında açılan ceza davası beraatla sonuçlanmasına rağmen üniversiteden uzaklaştırıldılar.

“Sivil” gruplar 6-7 Eylül 1955’te bu kez İstanbul’da sokaklara salındı. MİT, M. Kemal’in Selanik’te doğduğu evi bombalar. Demokrat Parti borazanı bir gazete, bombalama olayından iki saat önce basılan nüshasında hedef gösterir. Organize edilen gruplar sokaklara salınır. Rumların evleri, işyerleri yakılıp-yağmalanır, yüzlerce kadına tecavüz edilir, en az 15 kişi katledilir. Saldırını organize eden devlet, saldırganların bir kısmını tutuklar. Ancak iki-üç ay içinde tümünü bırakır, olaylardan komünistleri sorumlu tutar. Pek çok ilerici aydın ve yazar hakkında soruşturma açılır.

1960’lı yıllarda CIA patentli ‘Komünizmle Mücadele Dernekleri’ devlet tarafından kurdukları. İrkçilerden da

destek alan bu dinci-gerici gruplar, 16 Şubat 1969’da sokaklara salındı. Hedeflerinde 6. Filo’nun İstanbul’a gelmesini protesto eden ilerici-devrimci gençler vardı. Protesto eylemine vahşi bir şekilde saldıran gruplar, iki genci katlettiler. Tarihi ‘Kanlı Pazar’ olarak geçen saldırının ardından saldırgan grup, 6. Filoyu kible yapıp toplu namaz kılar.

12 Mart faşist darbesine rağmen devrimci hareketin yükselişini durduramayan devlet, 1970’li yıllarda dinciler yerine ülkücü-faşistleri öne çıkarır. Baştan beri silahlı olan “sivil” faşist çeteler cinayet işleyerek işe başlatılır. 12 Eylül faşist cuntasına giden süreci hazırlayan bu tetikçiler binlerce kişinin hayatına mal olan cinayetler ve katliamlar gerçekleştirdiler. Marş Katliamı’nda ise vahşetleri doruğa çıkar.

Faşist terörün her türüsünü kolluk kuvvetleri eliyle işleyen devlet, 1980’li yıllarda “sivil” çetelere ihtiyaç duymayacak kadar pervasızdı. 1989-1990’larda Kürt hareketinin sıçramalı gelişimi, Türkiye işçi sınıfının kitlesel eylemleri, ilerici-devrimci hareketin toparlanması gibi gelişmeler üzerine devlet “sivil” çeteleri yine organize etmeye başladı. Kürt halkına karşı Hizbul-kontra’yı tetikçi olarak kullanan devlet, 1970’li yılların faşist katillerinin bir kısmını aktifleştirdi. Sivas katliamını ise şeriatçı gruplara yaptırdı. 1990’lı yıllarda ırkçı-şoven tarihi körüklenerek, çeteler tekrar tekrar sokaklara salındı. Faşist çeteler Kürt işçileri-emekçileri hedef alan linç girişimlerinde bulundular, çok sayıda cinayet işlediler.

Halen sermaye adına iktidarın düzeninde bulunan AKP ile MHP’nin şefleri bu “sivil” çetelerin içinde yetişmiştir. Derinleşen ekonomik kriz, sistemi saran yozlaşma, yağmadan beslenerek saray rejimi etrafında öbeklenen çetelerin, mafya artıklarının, tarikatların paylaştığı bir iktidar var işbaşında. Yani ‘kriz-çeteleşme-şiddet-çürüme’ sarmalında dönüp duran bir rejim tablosudur söz konusu olan.

Açık ki, böyle bir rejimin işçilere-emekçilere yeni belalardan başka bir şey sunması olası değil. Tek çıkış yolu var. O da devrimci önderliği ile buluşan işçi sınıfının emekçi müttefikleriyle bu kokuşmuş düzeni parçalayıp tarihin çöplüğüne atmasıdır.

Türkiye’de hak ihlalleri artıyor

Yolaşmış ve çürümüş tekeli burjuvazinin bugünkü temsilcisi olan gerici faşist rejim, kendisine muhalefet eden her kesimi “terörist” ilan ediyor. Sermaye devletinin tüm imkânlarını elinde toplayan T. Erdoğan, kararnamelerle ülkeyi yönetiyor, yasa ve kural tanımıyor. Toplumun yaşadığı gerçek sorunlardan tamamıyla uzaklaşan, saraylarda kendilerine saltanat kuran rejimin şefleri, iktidarlarını kaybetmemek için her geçen gün daha da saldırganlaşıyor.

Öyle ki, tek adam rejimi bugün dünyaya çapında tartışılmakta, baskı politikaları eleştirilere konu edilmektedir. İnsan Hakları İzleme Örgütü’nün (Human Rights Watch) geçtiğimiz günlerde yayınladığı 2021 Dünya Raporu bu olgunun son örneklerinden oldu. Söz konusu rapor, Türkiye’deki gidişatın 2020 yılında da olumsuz olduğunu kaydetti. Ayrıca, İnsan Hakları İzleme Örgütü Avrupa ve Orta Asya Direktörü Hugh Williamson Türkiye’deki tabloya dair “Covid-19 salgını, Erdoğan hükümetinin otoriter yönetimini katmerlendirerek, eleştirileri ve muhalefeti sindirmek için halk sağlığı krizi sırasında kullandığı bir bahane haline geldi” değerlendirmesinde bulundu.

31’inci kez yayınlanan HRW 2021 Dünya Raporu’nda yüzden fazla ülkedeki insan hakları ihlallerine yer verildi. Türkiye ise insan hakları ihlali konusunda diğer ülkeleri açık farkla geçerek başı çekmektedir.

2020 YILINDA TÜRKİYE’DE YAŞANAN HAK İHLALLERİ!

Söz konusu raporda yer alan hak ihlallerine bakıldığında, pandemiye dahi fırsata çeviren AKP iktidarının 2020 yılında saldırılarına hız kesmeden devam ettiği görülmektedir. Gösteri, yürüyüş, en ufak bir basın açıklaması dahi pandemi bahane edilerek yasaklanmıştır. Sözde hapisanelerdeki aşırı kalabalığı azaltmak için hayata geçirilen erken tahliye

Gerici faşist rejim ne kadar saldırırsa saldırın, toplumsal mücadele dinamiklerini boğmayı başaramamıştır.

programında, Alaattin Çakıcı gibi çete reisleri serbest kalırken, hapisanelerde keyfi olarak tutulan binlerce siyasi tutuk ve gazeteci kasten kapsam dışında bırakılmıştır. HDP şahsında Kürt halkının sesi boğulmaya çalışılmış, böylece Kürt hareketine dönük gözaltına alma, kovuşturma ve tutuklama saldırıları sistematik olarak sürdürülmüştür. HDP’li belediyelere dönük kayyım atama saldırıları ise aralıksız devam etmektedir. Aynı şekilde ilerici ve devrimci kurumlara yönelik saldırılar yoğunlaşmış, iktidara eleştirilenler Erdoğan’a hakaret” suçlamasıyla mahkûm edilmiştir.

Hâlihazırda tüm medya tekelleri tek ses olarak rejime güzelleme yaparken, dışında kalan bazı medya kuruluşları,

devrimci siteler, haber portalları ve yorum siteleri ise rejim tarafından susturulamaya çalışılmıştır. 2020 yılında yaklaşık 87 aydın, medya çalışanı ve gazeteci çalışmaları nedeniyle tutuklanmıştır. Halk TV, Tele 1 ve Fox TV gibi medya kuruluşlarına keyfi para cezaları verilmiş, kimi zaman ise geçici yayınları hakkında askıya alma kararı verilmiştir.

Kadına yönelik şiddet ve cinsel saldırılar boyutlanırken, buna paralel olarak İstanbul Sözleşmesi de iktidarın hedefi oldu. Gece bekçilerinin sayısını ve yetkilerini artıran ve onlara durdurma ve kimlikleri kontrol etme ve ölümcül güç kullanma yetkisi veren yasa meclisten geçirildi. Yılsonunda ise rejim, örgütlenme özgürlüğünü tehdit eden yeni bir

yasa ile derneklere kayyım atamanın önü açtı. Türkiye’de yaşayan mültecilere dönük kötü muamele ise günden güne artmakta.

Görüldüğü üzere baskılarla, yasaklarla ve zorbalıkla iktidarda kalmaya çalışan gerici faşist rejim, ülkeyi kan revan içinde bırakmıştır. AKP-MHP rejimi zorbalığın dozunu her geçen gün arttırmış olsa da toplumun bütününe istediği deli gömleğini giydirmeyi başaramadı. Zira, baskı ve zorbalıklara karşı ses çıkaran, mücadelede ısrar eden ve yalanlarını rejimin suratına çarpan mücadele dinamikleri yerli yerinde durmaktadır. Örneğin, 2020 yılında da kadınlar sokaklarda yerini almış ve dayatılan gerici politikaların karşısında durmuştur. Yaşanan hak gasplarına karşı işçi sınıfı içerisindeki kimi bölükler direnişin yolunu tutmuştur. Yılın ilk günlerinde Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri kayyım rektöre karşı kitlesel eylemler gerçekleştirmiştir. Kısacası, gerici faşist rejim ne kadar saldırırsa saldırın, toplumsal mücadele dinamiklerini boğmayı başaramamıştır.

Gezi davasındaki beraat kararları bozuldu

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi, İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi’nin Gezi davasına 9 kişi hakkında verilen beraat kararlarını bozdu.

30. Ağır Ceza Mahkemesi Osman Kavala, Ayşe Mücella Yapıcı, Şerafettin Can Atalay, Tayfun Kahraman, Ali Hakan Altınay, Yiğit Ak-

sakoğlu, Yiğit Ali Ekmekçi, Çiğdem Mater Utku ve Mine Özerden hakkında beraat kararları vermişti.

Beraat kararını bozan Daire, dava dosyasının yeniden incelenmek ve hüküm kurulmak üzere ilk derece mahkemesine gönderilmesine hükmetti.

41. yılında 24 Ocak Kararları

Sermayenin istikrarı işçi sınıfının sefaletidir!

Kamu kaynaklarının özelleştirilmesi ve işçi sınıfının kazanılmış haklarına topyekûn saldırı anlamına gelen neoliberal politikaların startı 24 Ocak 1980 tarihinde verildi. 12 Eylül faşist askeri darbesinin yolunu düzlediği, dünden bugüne işçi ve emekçilerin çalışma koşullarında ve yaşamlarında önemli yıkımlara yol açan bu saldırılar ise hali hazırda AKP iktidarı eliyle hayata geçirilmeye devam ediliyor.

24 OCAK KARARLARI, NEOLİBERAL SALDIRILARIN FİTİLİ

Sermayenin önündeki tüm engelleri kaldırmak gayesini taşıyan neoliberalizm, bu amacına ulaşmak için işçi sınıfının kazanılmış haklarına göz dikti. Dünya ölçeğinde Büyük Ekim Devrimi'nin sağladığı başarılarından korkan kapitalistlerin kendi topraklarındaki sosyalist hareketlerin önünü kesmek için uygulamak zorunda kaldıkları sosyal devlet anlayışı, 1970'lerde sermayenin sırtında büyük bir yüke dönüştü. Sovyetler Birliği'nin güç kaybetmesi ile azgınlaşan kapitalistler kaşıkla verdiği kepçe ile almak için harekete geçti. 60'lı yıllarda gelişen toplumsal hareketin etkisi ile köşeye sıkışan kapitalist devletler, dünyanın dört bir yanında askeri darbelerden, otoriteler-baskıcı hükümetlerden ve algı operasyonları ile şekillenen savaş kısırtıcılığından medet umarak sermaye için dikensiz gül bahçesi yaratmak için kolları sıvadı.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de neoliberal saldırıların hayata geçirilmesi sancılı oldu. 1979 yılının son aylarında IMF Türkiye Masası Şefi, Ankara'da dönemin Başbakanı Süleyman Demirel ile görüştü. Aynı yıl Başbakanlık Müsteşarlığı görevine getirilen Turgut Özal yeni bir ekonomik istikrar programı hazırlamak için yetkilendirildi. Böylece IMF'nin dolaysız katkıları ile hazırlanan kararlar 24 Ocak 1980 tarihinde "İstikrar paketi" adıyla kamuoyuna sunuldu. IMF politikalarından oluşan istikrar programı ana hatları ile faizlerin yükseltilmesini, sıkı para ve maliye politikalarını, ücretlerin baskı altında tutulmasını, kamu mallarına zam yapılmasını ve kamunun piyasadan çekilerek özel sektörün önünün açılmasını öngörmekteydi. IMF ve Dünya Bankası güdümlü bu "istikrar paketleri" bugün tanıdık olduğumuz "ekonomide

reform" benzeri süslemelerle sahneye konuldu.

Elbette bu program ilk değildi. 24 Ocak Kararları'ndan önce 1970, 1978-1979 yıllarında da ekonomi programları hazırlanmıştı. Ancak 24 Ocak Kararları kendisinden önceki programlardan farklı olarak Türkiye ekonomisini tam anlamıyla serbest piyasa ekonomisi koşullarına adapte etmeyi amaçlıyordu. Kamu mallarının kapsamının daraltılması, sermaye piyasalarının ülke ekonomisi içindeki payının artırılması, özelleştirme uygulamalarının başlatılması ve kamu harcamalarını sınırlandırılarak ücretlerin düşürülmesi; 24 Ocak kararlarını diğer programlardan ayıran temel farklar oldu. Daha önceki programların yarım bıraktığını 24 Ocak Kararları tamamladı.

FAŞİST DARBENİN GÖLGESİNDE

Ancak 1970'lerin kabaran toplumsal mücadelesi ve yükselişte olan işçi sınıfı hareketi Demirel hükümetinin bu saldırıları hayata geçirmesine izin vermedi. Rafta bekleyen "istikrar programını" hayata geçirmek için devreye asker postalları girdi. IMF-Dünya Bankası eliyle hazırlanan program yine ABD şeflerinin "bizim çocuklar başardı" diyeceği, emperyalist odaklarca hazırlanmış bir darbe

ile hayata geçirildi. 12 Eylül askeri faşist darbesinin toplumsal hareketi bastırmak gibi siyasi ve sosyal amacının yanı sıra 24 Ocak Kararları'nın yolunu düzelmek gibi bir hedefi de vardı. Öyle ki, darbenin ardından işçi ve emekçilerin örgütlü gücünü ezmek adına dernek ve sendikalar kapatılırken TÜSİAD'a "kamu yararına çalışan dernek" statüsü verildi. Darbeden önce Genelkurmay Başkanlığı'na giderek 24 Ocak Kararları'nı Kenan Evren'e sunan ve Evren'in programa olan desteğini alan Turgut Özal ise Ekonomi İşlerinden Sorumlu Bakanı ilan edildi.

DÜNDEN BUGÜNE "İSTIKRAR"

24 Ocak Kararları'nı uygulamaya sokan askeri faşist darbenin ardından "istikrar" kelimesi işçi ve emekçiler için saldırıları haber veren bir parolaya döndü. Sosyal istikrar, cemaat örgütlenmelerini teşvik etmek, sorgulamayan, düşünmeyen bir nesil yaratmak adına atılan adımlar olarak hayat bulurken, ekonomik istikrar ise kazanılmış hakların gaspı olarak şekillendi.

Söz konusu topyekûn saldırılar AKP döneminde adeta zıvanadan çıktı. 12 Eylül faşist darbesinin öz çocuğu olan AKP, devraldığı mirası daha da ileriye taşıyarak darbecilerin dahi dokunmaya cesaret

edemediği en temel haklara pervasızca saldırdı. Geline yerde 24 Ocak Kararları ile startı verilen neoliberal saldırılar AKP yönetimi altında doruk noktasına ulaşmış bulunuyor. Kamu kaynaklarının özelleştirilmesinin aldığı boyutlar, ücretlerde yaşanan erime ve işçi sınıfının örgütlenmesine yönelik saldırıların yanı sıra "istikrar" ve "reform" programları ile yürütülen algı operasyonları 24 Ocak Kararları'nın hala yürürlükte olduğunu ve sermayenin ihtiyaçları uğruna neler yapılabileceğini gösteriyor.

İNSANCA BİR YAŞAM İÇİN...

Demirel hükümetinden Kenan Evren faşist cuntasına ve AKP dönemine değin hayata geçirilen "istikrar" programları, işçi sınıfı ve emekçilerin yaşamında istikrarlı bir yıkıma yol açmıştır. Bu açıdan kapitalist düzenin istikrarı, işçi ve emekçilerin yaşam standartlarının düşmesi, insanca yaşam ve çalışma koşullarının gerilemesi ile eş değerdir. 24 Ocak kararlarından bugüne dek uzanan saldırılara karşı ise tutulacak yol insanca bir yaşam için mücadeleyi büyütme ve onların istikrarının bizim sefaletimiz olduğu gerçekliği ile sınıfa karşı sınıf bilincini kuşanmaktır.

Ücretsiz izin saldırısı kaldırılсын!

7244 nolu geçici yasa iptal edilsin!

Sermayenin demir yumruğu olan AKP-MHP koalisyonu, pandemiye toplum sağlığını hiçe sayarak, “salgına karşı önlem” adı altında kapitalistlerin çıkarını esas alan uygulamaları hayata geçirmiştir. İşçi ve emekçiler bir yandan açlığın bir yandan da hastalığın pençesinde çaresizliğe terk edilirken, sermayedarlara ise yeni teşvikler yağdırılmıştır. Pandemi koşullarını fırsata çeviren rejim, kapitalistlerin isteği doğrultusunda yıllardır hayata geçirmeye çalıştığı esnek ve güvencesiz çalışma modellerini tek tek uygulamaya sokmuştur. “Geçici yasa” adı altında çıkarılan 7244 nolu yasa ile patronlar, işçileri hiçbir sorumluluk almadan ücretsiz izine çıkartıp, baskı, mobbing vb. saldırılarla hak gaspını daha da katmerleştirmiştir.

Yeni çalışma rejimi olarak karşımıza çıkan bu saldırı, sermaye iktidarı tarafından her üç ayda bir uzatılarak kalıcılaştırılmak isteniyor. Pandemiye “sözde” üretimi düşen işletmelere işçi çıkarmak yerine “işçiyi bir süreliğine evine gönder ve bu süreçte hiçbir masrafın olmasın” denilmiştir. Ayrıca bu işçiler, günlük 39 TL’ye (asgari ücret zammı ile birlikte 45

TL’ye) mahkum edilerek, açlık sınırının yarısı bile etmeyen bir ücretle yaşamak ve ev geçindirmek zorunda bırakılmıştır. Bununla beraber ücretsiz izin saldırısını fırsata çeviren sermayedarlar, birçok işyerinde rahatsız oldukları işçiyi fabrikadan uzaklaştırmanın aracına çevirmiştir. Böylece sendikaya üye olan, hakkını arayan mücadeleli işçiler ücretsiz izin saldırısıyla karşılaşmıştır.

Geçmişte ücretsiz izin için işçilerin onayının alınması gerekiyordu. 7244 nolu geçici yasa ile bu şart ortadan kalktığı gibi, ücretsiz izine gönderilen işçiler sigorta primleri yatmamasına rağmen, işten çıkartılmış görünmediği için başka bir işe de girememektedir. Pandemi ile beraber işten çıkartmanın yeni adı “ü-

cretsiz izin” olmuştur.

Bu süreçte 2 milyonu aşkın işçi ücretsiz izine gönderilmiştir. Salgının başında birçok sektörde “ücretsiz izin” yaygınken, sonrasında daha çok hizmet sektöründe görülmektedir. Tekstilde ise sendikalaşan, sendika değiştiren, düşük ücret ve çalışma koşullarının ağırlığına karşı taleplerini dile getiren işçiler ücretsiz izne çıkarılmaktadır. Tekstilde, salgınla beraber ücretlerin düşmesine, çalışma koşullarının daha da ağırlaşmasına rağmen, “ücretsiz izin” nedeniyle birçok bu koşullar karşısında işçi ya sessiz kalmakta ya da bu duruma boyun eğmektedir.

İşçilerin örgütsüz ve dağınık tablosundan güç alan sermayedarlar bu saldırıyı kalıcılaştırmak ve sömürüyü daha da

katmerleştirmek için canhıraş çalışmaktadır. Hal böyle iken, bu saldırıya sessiz kalmayan, direnen işçi bölükleri de var. Yaşanan ücretsiz izin saldırısı karşısında kimi fabrikalarda direnişler örgütlendi. Bu direnişlerin arasında Sinbo direnişi ise farklı bir yerde durmaktadır. Ücretsiz izin saldırısını boşa düşüren Sinbo direnişi, ortaya koyduğu mücadele ilkeleriyle işçi sınıfına kazanmanın yolunu göstermiştir.

Kardeşler!

Sermaye sınıfının saldırılarını püskürtmek için ne yapmak gerektiği konusunda yakın tarihimize bakmamız yeterli olacaktır. 2014 yılının şubat ayında Greif çuval işçilerinin gerçekleştirdiği işgal tazelikliğini hala korumaktadır. Greif işçileri taşeronlaştırma, düşük ücret ve ağır çalışma koşullarına karşı taban örgütlülüğünü kurarak, fiili-meşru bir mücadele ortaya koyarak yürünmesi gereken yolu göstermişlerdir.

Başta tekstil işçileri olmak üzere, tüm işçileri Greif’in mücadele anlayışını kuşanmaya, örgütlenmeye ve mücadele etmeye çağırıyoruz.

TEKSTİL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

“Kod 29 kaldırılсын!”

lara rağmen üyelerimizle birlikte sendikal faaliyetimizi kararlıkla sürdürmemiz karşında bu kez de ahlaksızca bir yöntemle sarılmıştır.”

Sinbo’da fabrika yönetiminin başka sendikaları devreye soktuğu ifade edilerek “üyemiz Dilbent Türker’e yönelik bilinçli ve sistematik saldırılarda bulunmuştur. Bu çete mensubu işçi “yönetime gideyim sana neler yaptıracağım”, “şeflerine gidip seni mahvettireceğim” gibi söylemleri ile de Sinbo yönetimini arkasına alarak insan onuruna aykırı küfür ve hakaretlerde bulunmuştur” denildi.

Açıklamada 21 Ocak’ta Dilbent Türker’in 25/2 maddesini (Kod 29) kullanarak tazminatsız bir şekilde işten atıldığı belirtildi.

“DÜN NASIL KAZANDIYSAK BUGÜN DE ÖYLE KAZANACAĞIZ!”

“Madde 25/2 (Kod 29) Kaldırılсын!” denilen açıklamada şunlar ifade edildi:

“17 Nisan’da çıkarılan 7244 nolu yasa ile işten çıkarmak sözde yasaklandı. Ancak patronlar iş yasasının 25/2 maddesine dayanarak, pandemi sürecinde daha da ağırlaşan çalışma koşullarına ses çıkaran işçileri susturmak ve sendikal faaliyete engel olmak için yaygın olarak işten çıkarmalara devam ettiler.

“İşçi ve sendika düşmanı patronlar için Madde 25/2, kölece çalışmaya boyun eğmeyen işçileri iftiralara, ahlaksızca iddialarla saldırarak işten atmanın bir kılıfı olmuştur. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı işçi düşmanı bu keyfi saldırılardan bizzat sorumludur. Bu dönem 25/2’den işten çıkartılan işçilerin sayısındaki artış ve bunların ağırlıklı olarak sendika üyesi oluşu bu saldırının kapsamını gözler önüne sermektedir. Bakanlığın ‘işten çıkartmaları yasakladık’ söyleminin koca bir yalan olduğu artık gizlemez bir gerçektir.”

SINBO ÖNÜNDE YENİDEN DİRENİŞ ÇADIRI

Açıklamanın devamında “Ücretsiz izin” saldırısına karşı verilen mücadele hatırlatılarak “Dün nasıl ki ücretsiz izin saldırısına karşı direndiysek, bugün de Madde 25/2 ile işten atılmaya karşı kararlılıkla direneceğiz. Tüm sorumlular bilsin ki sendikal olmak haklı! Fiili-meşru mücadelemizi sürdüreceğiz. Pazartesi gününden itibaren de fabrika önünde çadırımızı kurarak direnişe geçeceğiz. Tüm dostlarımızı da mücadelemize omuz vermeye çağırıyoruz. Haklarımız ve geleceğimiz için mücadele edecek ve dün nasıl kazandıysak bugün de öyle kazanacağız!” denildi.

Sinbo önünde yeniden direniş çadırı kurulacağı açıklandı.

Açıklama boyunca “Baskılar bizi yıldırılmaz”, “Sendikal faaliyet engellenemez”, “Baskıya, mobinge, sömürüye son!”, “Zafer direnen emekçinin olacak!” “25/2 kaldırılсын”, “Yaşasın onurlu mücadelemiz” sloganları atıldı.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

TOMİS Sinbo’da bir üyelerinin Kod 29’la işten çıkarılmasıyla boyutlanan sendika düşmanlığı üzerine fabrika önünde basın açıklaması gerçekleştirdi. Basın açıklamasını Kod 29’la işten çıkartılan Dilbent Türker okudu. Türker açıklamada “Sinbo yönetimi işçi ve sendika düşmanlığına devam ediyor!” diyerek şunları ifade etti:

“Sinbo yönetimi sendikal faaliyetimize sürekli olarak saldırmaktadır. İşten atma ve ücretsiz izin saldırılarıyla kölece çalışma koşullarına devam etmek için sendikal faaliyetimizi engellemeye çalışmıştır. Sinbo yönetimi, ‘Ücretsiz izin hak değil, saldırıdır!’ diyerek ‘Güvenceli ve sendikal çalışmak istiyoruz’ talebiyle başlattığımız direnişimizin kazanımla sonuçlanmasına tahammül edemedi. İşbaşı yapan üyelerimize, kendi bölümleri dışında izole bölümlerde çalışmayı zorlayarak bu tahammülsüzlüğünü göstermiştir. İtirazlar ardından üyelerimizin bir kısmı için bu tutumdan vazgeçmek zorunda kaldı. Ancak sendikal faaliyetimize yönelik ne yalan ve karalamaların ne de baskının sonu gelmiştir. Tüm bun-

Yeni yılda yeni hak gaspları yolda...

İnsanca yaşam için 2021'i mücadele yılına çevirelim!

Metal İşçileri Birliği (MİB) Merkez Yürütme Kurulu (MYK)olarak, dünyayı esir alan Covid-19 salgınının ve kapitalist sömürü politikalarının hâkim olduğu 2020 yılının ardından, 2021 yılının ilk toplantısını gerçekleştirdik. Toplantımızda 2020 yılı boyunca süren siyasal gelişmeleri ve işçi sınıfının tablosunu tartıştık. Yeni yılda işçi sınıfını bekleyen tehlikeler ve mücadele görevleri, belirlenen asgari ücret, işkolumuzun tablosu, işçi sınıfının sürdürdüğü direnişler gibi gündemler de toplantımızda önemli bir yer tuttu.

2020 yılı gerek işkolumuzda çalışan gerekse tüm işçi sınıfı için pandemi koşullarında kapsamlı saldırılarla karşı karşıya kaldığı bir yıl oldu. Kapitalistler ve onlar adına çalışan AKP-MHP iktidarı, işçi sınıfının ve toplumun hayatını hiçe sayarak pandemiye fırsatına çevirdiler. Temel tüketim malzemelerine gelen fahiş zamlar, artan dolaylı-dolaysız vergiler, işsizlik ve sömürü; pandemi yılı olan 2020 yılına damga vurdu. Bunlar yetmezmiş gibi, AKP-MHP iktidarı salgına karşı sadece göstermelik önlemler olarak toplumu ve işçi sınıfını ölüme terk etti. Ücretsiz izin saldırısı ve kısa çalışma ödeneği ile birlikte işçi sınıfına ölümü gösterip sıtmaya razı etmeye çalıştı.

***

MYK'mız yeni yılla birlikte "ekonomik ve hukuk reformu" diye allanıp pullanarak sunulmaya çalışılan yeni saldırılara karşı, işçi ve emekçileri mücadeleyi büyütme çağırıyor. Reformların açıklandığı bir ortamda tırmanan baskı ve zorbalık, "ekonomik ve hukuk reformu"-nun ne anlama geldiğini gözler önüne sermektedir. Öte yandan sözde "reform" paketinin emekçiler için sömürü, yağma ve baskıdan başka bir şey içermeyeceğini de bu tablo üzerinden görebiliriz.

Diğer yandan, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin atama rektöre karşı verdiği tepki MYK'mızın gündem başlıklarından biri olmuştur. Mevcut rejim her açıdan bir tek adam diktatörlüğüne dönüşmüş bulunuyor. Tüm ülke, sendikalar, konfederasyonlar vb. her şey tek adamlık sultasında yönetilmektedir. Üniversitelerdeki tablo bu toplamın sadece bir yanındır. Bu nedenle atama rektöre karşı verilen mücadele, tek adamlığa dayalı rejime verilmiş bir tepkidir. Metal işçileri

bu haklı tepkiye destek olarak ülkedeki ve sendikalarımızdaki tek adamlığa dayalı anlayışlara karşı mücadeleyi yükselterek "Söz, yetki ve karar hakkını!" eline almalıdır.

***

2020 yılı kapsamlı saldırıların yanı sıra, işçi sınıfı direnişlerinin yaşandığı ve sendikalaşmaya yönelimin hızlandığı bir yıl da oldu. Ücretsiz izin saldırısı sermayenin elinde sendikalaşan ve saldırılara karşı mücadele eden işçilere yönelik bir giyotin olarak kullanılıyor olmasının bir nedeni de budur. Gerçekleşen direnişlerin muhtevası bu konuda bizlere önemli veriler sunmaktadır. Sinbo, HSK Sytemair, Özer Elektrik, Ekmekçioğulları Metal, Baldur Süspansiyon, PTT Taşeron, Migros Depo ve maden işçilerinin gerçekleştirmiş oldukları direnişler ve metal işçilerinin Ankara yürüyüşü bu mücadelelerin en öne çıkanları oldu.

MYK'mız bu hususta TOMİS üyesi Sinbo işçilerinin gerçekleştirmiş olduğu direnişi sadece kazanımla sonuçlanmasından değil, mücadele yöntemi ve anlayışı ile de ayrı bir yere koymaktadır. TOMİS üyesi Sinbo işçileri ücretsiz izin saldırısına karşı işçi sınıfını topyekûn mücadeleye sevk etmeye çalışan, işçi sınıfının diğer bölükleri ile dayanışma sergileyen, düzenin icazet alanlarına sıkışmadan, fiili meşru bir hatla işçilerin söz, yetki ve karar iradelerini ortaya çıkaran bir mücadele anlayışı ile fark yaratmışlar, ücretsiz izin saldırısına karşı Sinbo sermayesine geri adım attırmışlardır.

Sinbo Direnişi bu yönü ile işçi sınıfına tutulması gereken yolu göstermiştir. Tek adam rejimine dayalı sermaye diktatörlüğünde kazanmak ancak böylesi bir mücadele anlayışı ile mümkündür. MYK'mız başta direnen işçiler ve metal işçileri olmak üzere tüm işçi sınıfını saldırıları püskürtmek ve yeni kazanımlar elde etmek için Sinbo işçilerinin yolundan gitmeye çağırılmaktadır.

***

Pandemi koşullarında gündeme gelen asgari ücret artışı bir kez daha sermaye temsilcileri, AKP-MHP iktidarı ve sendika ağalarından oluşan Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından net 2557 lira olarak belirlenmiştir. Üçlü şer komisyonunu yıllardır asgari ücret için sermayeye

sunulan 75 liralık desteği de uzatmıştır. Asgari ücret gibi sefalet ücretini bile işçilere çok gören sermayedarlar ve AKP-MHP iktidarı, yine milyonları açlıkla yaşamaya mahkûm etmiştir. Yıllardır patronlara sunulan vergi afları, sigorta primlerinin İşsizlik Fonu'dan karşılanması, işçi başına asgari ücret ve ücret teşvikleri ile beraber düşünüldüğünde, işçilerin üç kuruşluk ücretleri dahi patronların cebinden çıkmamaktadır.

Asgari ücretin belirlenmesi gerek toplu sözleşmelerde, gerekse sendikasızsız işyerlerinde yapılacak ücret zamlarında sermayeye önemli bir dayanak noktası olacak. Ancak bu sefalet ücretini kabul etmemek biz işçilerin ellerindedir. Bizlerin örgütlenerek mücadele ettiği koşullarda asgari ücret için belirlenen ve bizlerin ücretleri için de belirlenmek istenen sefalet zamları sadece kağıt üstünde kalacaktır. MYK'mız işçi sınıfını sefalet ücretini kabul etmeyerek, işyeri komitelerinde birleşerek insanca yaşamaya yeterli bir ücret için mücadeleye çağırılmaktadır.

Toplu sözleşme yılında olan metal işçileri de bu süreçten dersler çıkarmalıdır. Asgari ücrete gelen sefalet zammı ile birlikte, MESS toplu sözleşmesi kapsamında olan birçok işçinin ücreti asgari ücretin altında kalmış ya da asgari ücretle eşitlenmiştir. MESS işyerlerinde ücretlerin asgari ücretin bile altına düşmesinin temel nedeni, inisiyatifin geçmiş TİS sürecinde bürokratlara bırakılmasıdır. O yüzden, metal işçisinin 2020 yılında yaşananları da baz alırsak, kayıpları geçmiş yıllara göre çok daha fazladır. Bu kayıpları telafi etmek ve daha ilerisini kazanmak için, fabrikalarda taban örgütlülüğüne dayanan, sendikal bürokrasiden bağımsız örgütlenmeler yaratarak mücadeleyi büyütme gerekmektedir. Bunu başarabilirsek, Eylül'de başlayacak olan TİS sürecine de metal işçileri olarak güçlü girmiş oluruz. TİS'in kazanımı da ancak bu mücadele bakışıyla ve pratiği ile mümkün olacaktır.

***

Pandemi sürecinin genel seyri ve aşı

tartışmaları da MYK'mızın gündemlerinden birisi olmuştur. Salgına karşı gerekli önlemleri almak yerine sermayenin ihtiyaçlarını baz alan AKP-MHP iktidarı, bu tutumunu büyük bir umursamazlık ile sürdürmektedir. Salgını algı operasyonları ile yönetmeye çalışanların yalanları kısa zamanda ortaya dökülmüş oldu. İşçi sınıfı için gerekli önlemlerin alınmaması salgının yayılım hızının kesilmeden sürmesine neden oldu. Bu durum hala devam etmektedir.

Toplum sağlığı açısından aşılama süreci önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenden dolayı tüm topluma aşı ücretsiz ve ulaşılabilir kılınmalıdır. Aşılama sürecinde sınıf ayrımı gözetmeden herkese eşit şekilde davranılmalıdır. Süreç içerisinde kullanılan bir aşının ücretsiz ve sınırlı, diğer aşılama ise eczanelerde satılır hale getirilmesi engellenmelidir. Sağlık, devletin ücretsiz olarak karşılaması gereken bir haktır. Aşılama süreci ilaç tekelcilerinin keyfine terk edilmemelidir.

***

Tüm süreci bütünlüğü içerisinde değerlendirilen MYK'mız, bu sömürü cenderesinden çıkışın tek yolunun işçi sınıfının örgütlü mücadelesinden geçtiğinin altını defaatle çizmektedir. İşçi sınıfının kendi sağlığını ve haklarını korumasının tek yolu ancak kendi geleceğini kendi ellerine alması ile mümkündür. Bunu yolu ise işyerlerinde ve fabrikalarda sendika bürokrasiden ve sermayedarlardan bağımsız komitelerde birleşmekten geçmektedir. MYK'mız tüm işçi sınıfını bağımsız fabrika ve işyeri komitelerinde örgütlenmeye çağırılmaktadır.

MYK'mızın Ocak ayı toplantısı yayın tartışmaları ve ay boyunca hedeflenen çalışmaların planlaması ile sonlandırılmıştır.

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ
MERKEZ YÜRÜTME KURULU
OCAK 2021

Kazanmak için yasalar ve yasaklar aşılmalıdır

Bir süredir işçi direnişleri yoğunlaşmaya başladı. İşten atma-ücretsiz izin saldırıları ve sendika düşmanlığı bu direnişlerin hareket noktalarını oluşturuyor. Fakat, güncel işçi direnişlerinin hepsi kendi içinde belli zayıflıklar barındırıyor.

HSK Systemair, Baldur, Ekmekçiöğulları, PTT ya da Migros depo işçilerinin direnişleri kendi içinde değerli ve önemli direnişlerdir. Farklı süreçlerin içinden geçerek belli bir düzeye gelmiş direnişlerdir. Ancak bu düzeyin kendisi kazanmak için yeterli değildir.

Örneğin PTT işçileri zor bir alanda yeni bir sendika kurarak hem işkolu hem de işyeri barajını kısa zamanda aşmayı başarmışlardır. Oldukça dağınık bir işkolunda, taşeron faktörünü de eklediğimizde başarılı işin güclüğü hemen anlaşılmaktadır. Fakat, ücretsiz izin ve işten atma saldırısına karşı PTT işçileri eylemlerini hep bir sınırdaki tutuyorlar.

Örneğin, direniş çadırı işçinin kararlılığını gösterdiği ve patrona meydan okuduğu bir meviidir. Fakat PTT işçileri hala bir direniş çadırı kurmuş değil. Yine eylemlerin sadece 11.00 ila 14.00 arasında sıkıştırılması ise başka bir handikaptır.

Aynı durum HSK Systemair'de de geçerlidir. İşçiler ve Birleşik Metal İş, Kocaeli genelindeki eylem yasağından kaynaklı kapı önü direnişini bıraktılar. Direnişi yasak bitene kadar konsolosluk önü gibi şehir dışı yerlerde sınırlı basın açıklamaları ile sürdürüyorlar. Fakat bu arada patron içerideki sendika üyelerine yasa, hak-hukuk tanımadan saldırmaya devam ediyor. Saldırıların boyutu öyle ki sendika üye sayısı yarı yarıya azalmış durumda.

Baldur fabrikasında ise 4 yılı aşkındır devam eden bir süreç var. İspanya sermayesine ait fabrikada işçiler yıllardır sendikalaşma mücadelesi veriyor. Daha doğrusu yetki için mahkeme koridorlarında sürüncemede bırakılıyorlar. Sonun-

da yetki aldıklarında direnişin öncülerini işten çıkartıyor. İşçiler kapı önünde çadır kurup direnişe başlıyorlar. Çalışan işçiler, atılan işçilere sahip çıksa da üretimden gelen güç tamamen kullanılmıyor. Bu gücün kullanılması ise yasal toplu sözleşme sürecinin bitmesine bırakılıyor. İspanyol patron ise hukuksuzluğuna devam ediyor. Son olarak grevdeki işçilerin 18'ini uydurma gerekçelerle işten çıkardı.

Yine sendikalaştıkları için işten çıkarılan Ekmekçiöğulları işçileri, işten atma saldırısına karşı üretimi durdular. Ama sonrasında atılan işçiler geri alınana kadar grevi sürdürmek yerine, patronun yeni işten atma saldırılarına karşı fabrika önü direnişini esas aldılar. Örnekler uzatılabilir. Ancak direnişlerin eksik yanlarını görmek için bu kadarı yeterlidir.

Genelinde işçilerin anlamlı çıkışları da var elbette. Baldur'da işçilerin grev kırıcılarına geçit vermemesi ya da İç Anadolu'da bozkırın ortasında Ekmekçi-

oğulları işçilerinin "İşgal, grev, direniş!" sloganını yükseltmesi gibi. Fakat bunlar başta söylediğimiz gibi kazanmak için yeterli değildir.

Bugün direnişler kamuoyunda ciddi şekilde ilgi görüyor. İşçiler takip ediyor. Bu nedenle bu direnişlerin tıpkı Sinbo'da olduğu gibi kazanması ve işçi sınıfına direnişle kazanıldığını göstermesi gereklidir. Bunun içinse direnişlere hâkim olan anlayışların aşılması gerekmektedir. Kolluk güçleri şahsında devlet ve sermayedarlar fütursuzca saldırıyor. Tüm direnişlere de bir sınır çiziyor. Bu sınırı geçerseniz de "devletin gücünü" gösteriyor.

Gerçek bir kazanım için çizilen sınırları aşmak, sermayenin çıkarlarına hizmet eden yasaları-yasakları tanımamak gereklidir. Böyle yapamamak direnişleri zamanla sıradanlaştıracaktır. Bu ise işçi sınıfının arayışta olduğu böylesi bir dönemde olumsuz sonuçlar doğuracaktır.

Bu direnişlerin (Migros depo dışında)

hepsinde sendikaların işçiler üzerinde belirgin bir denetimi var. Buradan bakıldığında tüm işçileri eyleme geçirecek olanaklara sahip oldukları söylenebilir. Sadece kapı önü değil, aynı zamanda üretim alanlarını da eylem alanına çevirme imkanına sahipler. Fakat temsil ettikleri icazetçi-uzlaşmacı anlayış gereği bilinçli bir tutumla bundan uzak duruyorlar. Dolayısıyla eylem alanlarından yükselen "İşgal, grev, direniş!" sloganı sadece söylem olarak kalıyor. Gerçekte ise "İşgal, grev, direniş!" çizgisi, sınıf devrimcilerinin işçi sınıfı içerisindeki çalışmalarından ve kendi öz deneyimlerinden süzerek şiarlaştırdığı, sınıfa karşı sınıf perspektifi ile yasal sınırlamalara takılmadan, fiili-meşru eylem çizgisine ve işçi sınıfının üretimden gelen gücüne işaret eden bir formülasyondur. Slogan olarak atması güzel ve kolay! Ama bu çizginin hayata geçirilmesi meşakkatli ve bedeli olan bir çabayı gerektirmektedir.

Sonuç olarak, bugünkü direnişlerin kazanması sadece direnen işçiler için değil, tüm işçi sınıfı açısından önemlidir. Kazanıma giden yol ise "İşgal, grev, direniş" sloganında vücut bulan devrimci mücadele anlayışı ile mümkündür. Bu da demek oluyor ki; direnişlerin kazanımıyla sonuçlanması için yasakları tanımamak ve sınıf mücadelesinin meşru çıkarlarını baz almak zorunludur.

Metal işçilerinden MESS eylemleri

MESS Grup TİS süreci başladı. Birleşik Metal-İş Sendikası ve MESS arasında süren TİS görüşmelerinde Birleşik Metal-İş Sendikası vardiya giriş saatlerinde örgütlü olduğu fabrikalarda eylem ve yürüyüşler gerçekleştirdi.

Gebze Dilovası'nda bulunan **ABB Elektrik Dilovası-2, Hitachi Power (ABB Elmek)**'ta ve İstanbul **Dudullu**'da bulunan **ABB Power Grids**'ta çalışan Birleşik Metal-İş üyesi işçiler alkışlar ve sloganlar ile yürüyüşler gerçekleştirdiler.

Manisa Schneider'da Birleşik Metal-İş üyesi işçiler de sabah vardiyası girişinde fabrika içinde "İnsanca yaşam, insanca ücret" pankartı açtılar ve sefalet ücretlerini kabul etmeyecekleri haykurdular.

Fabrika içinde yapılan eylemlerde "MESS şaşırma sabrımızı taşıрма!", "Sefalet ücreti istemiyoruz!", "İşgal, grev, direniş!", "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz!" sloganları atıldı.

Sinbo direnişimiz ve gösterdikleri

11 Eylül 2020'de 6 üyemiz ücretsiz izne çıkarılarak sendikal faaliyetimiz engellenmeye çalışılmıştı. Faaliyetimizin engellenme çabası bu tarihin de öncesine dayanmakta ve hali hazırda bir grup üyemizin işe iade davaları sürmektedir.

17 Nisan'da çıkarılan 7244 nolu yasa ile işten çıkarmak sözde yasaklandı! "Sözde" diyoruz çünkü iş yasasının 25/2 maddesi ile hemen her işkolunda işten çıkarmalar devam ediyor. "Sözde" diyoruz çünkü, patronlar özellikle de çalışma koşullarına karşı ses çıkaran ve hakkını arayan işçileri sindirmek amacıyla ücretsiz izin sopasını kullanıyor. Hem de oldukça keyfi bir tutumla! "Yetkililer" tarafından ise ne bir denetleme, sorgulama ne de bir hesap sorma girişimi var! Ki onlardan bu da beklenemez... AKP-MHP iktidarı bu yasayı patronlara altın tepside bir nimet olarak sundu. Patronlar da paşa paşa kullanmaya devam ediyor. Sinbo'da da durum böyledi, ta ki sendikamız karşılarına dikilene kadar!

Ücretsiz izin saldırısıyla karşılaştığımız 11 Eylül'den itibaren basın açıklamaları, bildiri dağıtımları, çeşitli eylem ve etkinliklerle "Ücretsiz izin hak değil, hak gaspidir!" şiarını öne çıkararak adeta mücadele kampanyası yürütmeye başladık. Mücadelemizi Sinbo ile sınırlandırmayıp, çevre fabrikalara, işçi geçiş güzergâhlarına, işçi servis noktalarına ve emekçi mahallelere kadar sesimizi duyurduk. Bildiri dağıtımları, duvar yazılamaları ve duvar gazeteleri kullandık. Bu saldırının Sinbo ile sınırlı olmayacağı aşikârı, kezâ hemen ardından FZK Mühendislik'te, Systemair HSK'da, Migros'ta, PTT'de ve adını sayamadığımız bir dizi işyerinde olan da buydu. Ücretsiz izin, özellikle de sendikalaşan işçilere karşı bir sopa olarak kullanılmaya başlandı. Saldırının bütünlüklü ve topyekûn yönüne dikkat çekerek mücadelenin de bütünlüklü ve topyekûn olması gerektiğini söz ve eylemlerimizle defalarca vurguladık. Vurgulamaya da devam ediyoruz.

İki ay olarak gerçekleştirilen ücretsiz izin saldırısı iki ay daha uzatılınca, mücadelemizi fabrika önünde direniş çadırına çevirdik. Netaş Grevi'mizin 34. yıldönümü olan 18 Kasım 2020'de Haramidere'nin haramzadelerine karşı direniş bayrağımızı dalgalandırdık! "Ücretsiz izin kaldırılсын!" ile "Güvenceli ve sendikalı ça-

Ücretsiz izin saldırısını ise bir fabrikada geri püskürttük, şimdi sırada sınıfa yönelik saldırılara karşı birleşik mücadele örgütlenme sorumluluğumuz var. Emekten yana olan herkesi bu konuda bir kez daha sorumlu davranmaya çağırıyoruz.

İşmak istiyoruz!" şiarlarımızı birleştirdik. Çünkü ücretsiz izin hem çalışma güvencesini ortadan kaldırıyor ve hem de sendikalaşmanın önünde engel oluşturuyordu. 7244 nolu yasanın derhal kaldırılması gibi siyasal bir talebi de öne çıkarmamızın nedeni, işçi sınıfı mücadelesinin ekonomik talepler ile sınırlı kalmayıp, siyasal ve sınıfsal bir talep etrafında mücadele etmesi gerektiği bakışımızdır. Tarihsel deneyimler, salt ekonomik mücadelenin yalnızca geçici "kazanıma" götürebildiği ve bunun da toplam sınıf bilinci açısından ciddi sorunlar yarattığını gösteriyor.

*
- İşçi sınıfımızın mücadele tarihinde birleşik mücadelenin anlam ve önemini bilen sendikamız, sınıf mücadelesini gerileten dar grupçuluğa karşı da mücadele etti ve etmeye de devam ediyor. Bunun ürünü olarak da direniş çadırımızı tüm ilerici kurumlara, sendikalara, milletvekillerine, devrimci basına ve emekten yana olan herkese açık tutmuştur.

- "Direnişler işçi sınıfının okuludur!" bilinciyle hareket edip çadırımızı adeta okula çevirdik. 31 günlük direnişimize 11 Direniş Okulu sığdırdık. Devrimci sınıf sendikacılığından 15-16 Haziranlara, sınıfımıza yönelik "yasal" saldırılardan

pandemi sürecinde yapılması gerekenlere, kadın sorunundan kadın işçi mücadelesine, asgari ücretten Greif İşgaline kadar bir dizi konuyu işledik. Direniş Okulları'mıza emek harcayan sırasıyla; Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu – BDSP Temsilcisi, İşçi Emekçi Kadın Komisyonları – İEKK Temsilcisi, Çağdaş Hukukçular Derneği – ÇHD İstanbul Şube Başkanı Av. Gökmen YEŞİL, Yazar Temel DEMİNER, İSİG Meclisi İstanbul Sözcüsü Murat ÇAKIR, Yazar Dr. Sibel ÖZBUDUN, Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası – DEV TEKSTİL İstanbul Temsilcisi, ÇHD Üyesi Av. Seher ERİŞ, Türk Tabipleri Birliği – TTB Merkez Konsey Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı ve Greif Direnişçileri Orhan PURHAN ile Coşkun ALSAÇ'a sergilemiş oldukları özveri ve sınıf dayanışmalarından kaynaklı teşekkürü borç biliriz. Her biri de direniş alanımızın okul olduğu bilinciyle hareket etmiş ve büyük bir özveri göstermişlerdir.

- Direniş Okulları'mızın her bir konusu sınıf bilincini daha da geliştirecek ve sınıfsal bakışı güçlendirecek şekilde kurgulanıyordu. Bunun kattıklarını direnişçi üyelerimiz üzerinden görmek mümkündür. 1 ay gibi kısa bir zaman içerisinde mücadeleye bakış açısı, toplumsal ve

siyasal konulara dair yapılan yorumlarda muazzam bir ilerleme olduğu röportaj ve konuşmalardan açıkça yansıyor.

- "Ücretsiz izin patronun yasal hakkı, biz bir şey yapamayız" gibi oldukça gerici bir söylemle işçilerin karşısına dikilen sendika ağaları ve bürokratları, işçilerin verili bilincine yaslanarak, hiçbir şey yapmanın teorisini üretiyorlar ya da yapacaklarsa da yasalara, kurumlara vs. bel bağlayıp icazet alarak yapıyorlar. Biz, Direniş Okulları'mız ile o bilinci ilerlettik. Fildi ve meşru mücadele anlayışımızın ürünü olarak, yasalara takılmadan (çünkü onlar patronlar için çıkarılıyor) her türlü yol ve yöntemle başvurduk. Söz, yetki ve kararın işçilerde olması gerektiği bilinci ile her günümüzü direnişçi üyelerimiz ve diğer Sinbo işçisi üyelerimizle planladık. Sendikalaşma faaliyetimizin başından beri var olan fabrika komitemiz ile bu süreci ördük. Bu şekilde ortaya çıkış amacımız olan söz, yetki ve karar hakkının işçilerde olduğu bir anlayışla hareket ettik. Bu ise bizi kazanıma götüren en önemli halka oldu. Çünkü bu anlayış işçileri hem sürecin hem de sınıf mücadelesinin öznesi yaptı.

- Direnişlerin en önemli yanlarından biri ise sınıf dayanışmasıdır. 31 gün bo-

yunca bu noktada hiç yalnız kalmadık. Sınıf dostlarımız, işçiler, emekçiler ve devrimci kurumlarla her günümüz dolu dolu geçti. O kadar yoğun ki nasıl akşam olduğunun farkına dahi varılmıyordu. Özel olarak değinmek gerekir - ki 31 gün boyunca sabahtan akşama hep yanımızdalar - Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası direniş alanından hiç ayrılmadı. Yine hemen her gün Devrimci Gençlik Birliği bizimleydi. İnşaat İşçileri Sendikası ve market işçileri de direnişimiz boyunca yalnız bırakmadılar. Gençlik örgütleri de kitlesel ziyaret düzenleyerek destek oldular. Dayanışmanın bir diğer ayağı da ekonomik bunalımın arttığı şu günlerde maddi desteğin eksik olmamasıydı. Direnişle dayanışma kartları hazırladık. Birçok kentten ve yurtdışından direnişimize destekler geldi. Başta üyemiz metal işçileri olmak üzere bir dizi işçiden destek aldık. Özellikle de yurtdışından işçilerin Birliği Halkların Kardeşliği Platformu - BİR KAR direniş boyunca desteğini hiç esirgemedi.

- Sadece direnişle dayanışma değil direnişler arası dayanışmanın da iyi bir örneği oldu Sinbo Direnişimiz. Atlasjet emekçilerini, Göztepe'de direniş çadırlarında ziyaret ettik. Topkapı'ya Uzel Makina işçilerini ziyarete gittik. Gebze'ye Systemair HSK işçilerine ziyaret planladığımız hafta HSK işçileri çadırlarını kaldırmışlardı. İstanbul'daki eylemlerine katıldık. KT LOGO işçilerinin çadırına ziyaret gerçekleştirdik. PTT işçilerini direniş alanlarında ziyaret ettik. PTT işçileri de Migros işçileri ile birlikte bizi direniş çadırımızda ziyaret ettiler. Ayrıca Gebze'de gözetilene alınan metal işçileri için Kadıköy'de gerçekleştirilen basın açıklamasına katıldık. Böylece Sinbo Direnişimiz sınıf dayanışmasının ve birleşik mücadelenin pratik bir örneğini de sergilemiş oldu.

- Sınıf dayanışması demişken atlanmaması gereken önemli bir konu da iş-

çilerin, emekçilerin sesi olduklarını iddia eden bazı kesimlerin bilinçlice dayanışmadan kaçınma pratiğidir! Doğrudan patronların kanalı olan Fox bile direniş duyurmak için çadırda haber yapmış, halkın ve emekçilerin sesi olduğunu iddia eden Cumhuriyet, Sözcü, Halk Tv, Tele 1 gibileri ise bir kez olsun direnişin varlığından dahi bahsetmemiştir. Hem de aynı günlerde bir dizi direniş haberleri yayınlar! Ardından, "metal işçisinin sesi", "metal işçilerinin sesi" olduğunu iddia edenler var! Metal işçisi olan Sinbo direnişçilerini görmezden gelerek nasıl "ses" olduklarını kanıtlamış oldular. Ayrıca devrimci olduklarını iddia eden DİSK ve başkanı Arzu Çerkezoğlu da bu mezhepçiliğe ortak oldu. DİSK yönetimi, sınıfımızın mücadelesine de mücadele tarihine de yabancılaşmış ve sınıf dayanışması gibi bir kaygısının olmadığını bir kez daha göstermiştir.

- Direnişimizin geniş kitleler tarafından görünürlülüğü ise basın ve milletvekilleri aracılığıyla oluşturuldu. Özellikle de ilerici devrimci basın oldukça ilgiliydi ve katkılar sundu. Ancak birkaç tanesinin ismini doğrudan vermek gerekir. Metal İşçileri Birliği'nin direniş boyunca sesimizin işkolumuzdaki diğer işçilere ulaşmasında önemli bir rolü oldu. Kızıl Bayrak, direnişimizi gün gün duyurdu. Artı Tv ve Mezopotamya Ajansı sık sık haberlerinde yer verdi ve sürekli iletişimde oldu. Mecliste ise HDP İzmir Mv. Serpil Kemalbay ile CHP İstanbul Mv. Sibel Özdemir kürsü konuşmalarında Sinbo'yu gündemleştirdiler. Soru önergeleriyle de HDP Antalya Mv. Kemal Bülbül, Adana Mv. Tülay Hatimoğulları Oruç, Iğdır Mv. Habip Eksik, Batman Mv. Ayşe Acar Başaran sesimizi duyurdular. Ayrıca Ayşe Acar Başaran direniş çadırımızı da ziyaret etti. Sanatçı ve aydınlar tarafından da direnişimiz desteklendi. Orhan Aydın sosyal medya hesabından sık sık paylaşım yaparken, Cezmi Ersöz, Erdal Bayrakoğlu ve Pınar

Aydınlar destek videoları yayınlayarak destek oldular. Pınar Aydınlar Direniş Çadırımızda gerçekleştirdiğimiz 25 Kasım etkinliğimize de katıldı. Ayrıca bir üyemizin Sinbo Direnişimize yazdığı marşı da seslendirecek. Direnişimizde edindiğimiz önemli bir deneyimi de ayrıca belirtmek isteriz. Sinbo Direniş Basın Komitesi kurarak sesimizi daha sistematik olarak basın, aydın, yazar, sanatçı ve milletvekillerine ulaştırmıştık.

- "Direnişimiz, işçi sınıfımız için bir kürsüdür, eylem ve etkinlik alanıdır" dedik ve gerçekleştirdiğimiz bir işçi forumu ile bunu göstermiş de olduk. "Pandemi sürecinde işçi sınıfına yönelik saldırılar ve ne yapmalı?" başlıklı forumumuzu önlem alınmayarak koronavirüsle baş başa bırakılan sağlık emekçilerimize adadık. Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü 25 Kasım'da da bir etkinlik düzenledik. 25 Kasım'ın sınıfsal yönünü vurguladığımız etkinliğimiz ile "kadın-erkek elele örgütlü mücadeleye" bakışımızı yansıttık. Ayrıca 25 Kasım'da da yapacaklarımızı Sinbo önü ile sınırlamayıp, merkezi olarak Kadıköy'de gerçekleştirilen eyleme katıldık.

- Genel hatlarıyla direnişimizi anlatmışken kadın işçilerin kararlılığını özel olarak belirtmek gerekir ki direniş omuzlayanlar onlardı! Direniş sonuna kadar götüren, aynı zamanda her türlü baskıya ve gericiliğe karşı da direnen üyelerimiz, kadın işçilerin kararlı olduklarında hiçbir engelin onların önünde duramayacağını göstermiş oldular. Kadınlar üzerindeki çifte sömürünün, baskının, mobbingin ve ikincil cins konumun yıkılabilmesi için direnmek gerekiyor. Direnmenin özgürleştirdiğini, üyelerimize bakıp görmek mümkündür.

- Direnişimiz, 18 Aralık'ta nihayetinde kazanımla sonuçlandı. Üyelerimiz, ücretsiz izinden kaynaklı oluşan hak kayıpları da giderilerek işbaşı yaptırıldı. "Direne direne kazandık, mücadelemiz devam

edecek" demiş ve direnişin kazanımı ardından da mücadelemizin süreceğini duyurmuştuk. 31 gün boyunca bizi yalnız bırakmayan tüm dostlarımızla sendikamızda bir buluşma gerçekleştirdik. Buluşmanın ardından da "Topyekûn saldırılara karşı topyekûn mücadeleye... Sinbo başlangıç, mücadeleye devam!" şiarlı bir canlı yayın etkinliği gerçekleştirip birleşik mücadele çağrısında bulunduk.

*

Son olarak; işçi sınıfı mücadelesinde kazanıma götüren yolun sadece ekonomik değil, siyasal ve sınıfsal bir bakışla, fiili-meşru mücadele yöntemleriyle direnmekten geçtiğini tekrar belirtelim. Sinbo'da yaşananlar bunun doğrulaması oldu. Üyelerimizin işbaşı yapmasıyla ilk kavgayı kazandık. Sinbo'ya dair sırada Toplu İş Sözleşmesi'ni imzalamak var.

Ücretsiz izin saldırısını ise bir fabrikada geri püskürttük, şimdi sırada sınıfa yönelik saldırılara karşı birleşik mücadele örgütlenme sorumluluğumuz var. Emekten yana olan herkesi bu konuda bir kez daha sorumlu davranmaya çağırıyoruz.

Metal Fırtına'nın meyvesi olan, sendikal bürokrasi ve MESS'e karşı ayağa kalkın metal işçilerinin direnişinin bir sonucu olarak ortaya çıkan sendikamız, devrimci sınıf sendikacılığı ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalmaya devam edecektir. Sinbo Direnişimiz, MESS ile girilen yeni bir Grup TİS sürecine de ışık tutuyor ve kazanımın yolunu gösteriyor.

Metal Fırtına ruhu, Sinbo pratiğiyle mücadele alanlarında buluşmak ve kazanmak dileğiyle...

Sinbo'da direndik, direne direne kazandık!

Ücretsiz izin kaldırılın, 7244 nolu yasa derhal iptal edilsin!

Sinbo'da kazandık, Sinbo'larda kazanacağız!

**TÜM OTOMOTİV VE METAL İŞÇİLERİ SENDİKASI
18 OCAK 2021**

İşten atılan Sinbo işçisi ile dayanışmaya!

Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası'nda örgütlendikleri için ücretsiz izne çıkarılan ve buna karşı mücadele eden Sinbo işçileri 31 günlük kapı önü direniş sonucunda ücretsiz izinde geçirdikleri süreçteki tüm hak gaspları da giderilerek işbaşı yapmışlardı. Sinbo işçileri başından itibaren "ücretsiz izin kaldırılın, tüm çalışanlara iş ve gelir güvencesi" şiarını yükselterek aslında tüm işçi sınıfı adına direndiklerini ifade etmiş, "topyekûn saldırıya karşı topyekûn direniş" diyerek yol göstermişlerdi.

Sinbo sermayedarı kazanımın ardından işbaşı yapan direnişçiler üzerindeki mobbingi yoğunlaştırmış; keyfi görev yeri değişiklikleri, sözlü sataşma vb.

yöntemleri devreye sokmuştu. Son olarak patron yandaşı bir işçinin yarattığı provokasyon üzerinden TOMİS üyesi direnişçi Dilbent Türker küfür ve hakaretlere, çeşitli tehditlere maruz kaldı. Yaşadığı saldırıyı yönetime bildirdi ve Sinbo yönetiminin değerlendirmesi sonucu saldırıya uğrayan kendisi olduğu halde 25/2 maddesinden işten çıkarıldı!

Dilbent Türker'in tazminatlı bir şekilde işten çıkarılması Sinbo yönetiminin sendika düşmanlığında yeni hamlesidir. Sinbo kapitalistleri, bugüne kadar kendilerini ihya eden T. Erdoğan/AKP iktidar-

rından aldığı güçle bu saldırıyı pervasızca hayata geçirmiş bulunuyor.

İşten çıkarmanın yasaklandığı yalanını öne süren T. Erdoğan ve AKP'si, pandemi kapsamında hayata geçirdiği ücretsiz izin saldırısı eşliğinde kod 29 kaynaklı işten çıkarmaların önünü açtı. Sermayenin demir yumruğu olarak iş gören AKP-MHP iktidarı ücretsiz izin sotasını ve tazminatlı çıkışları sermaye sınıfına bir armağan olarak sunmuştur. Kapitalistler de bu uygulamaları haksızlıklara boyun eğmeyen, örgütlenme yolunu seçen işçilere karşı bir cezalan-

dırma aracı olarak kullanıyor.

Metal İşçileri Birliği olarak haksız bir şekilde işten çıkarılan Dilbent Türker'in yanında olduğumuzu bildiriyor ve tüm metal işçilerini dayanışmaya çağırıyoruz.

Ücretsiz izin, kısa çalışma ödeneği ve kod 29 uygulamalarına karşı birlik olalım, mücadeleyi yükseltelim!

Dilbent Türker işe iade edilsin, Sinbo'da sendikal faaliyetlere dönük baskılara son verilsin!

İşten çıkarmalar yasaklansın, ücretsiz izin-kısa çalışma ödeneği gibi esnek çalışma biçimleri kaldırılın!

**Tüm işçilere iş ve gelir güvencesi!
METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ**

Tarihsel TKP: Bilinmeyen tarih

H. Fırat

(Bu bölüm, Tarihsel TKP'ye bir ilk giriş olarak yayınlanan **Geçmiş Olmanın Geleceği Olmaz!** başlıklı bölümün devamı olarak okunmalıdır. SİP-TKP eleştirisi, Tarihsel TKP konulu yayının yanı sıra devam edecektir...)

Yayınladığı orijinal belgelere dayalı çalışmalarla TKP tarihinin nihayet bilinir hale gelmesine özel bir katkısı olan Türkiye Sosyal Araştırma Vakfı (TÜSTAV) yöneticilerinden Erden Akbulut, bu kapsamda 2006 yılı sonunda yayınlanan kitaplardan birine yazdığı sunuşu şu dikkate değer gözlemlerle noktalyordu: *“Belgelere dayalı bilgilerin ve çalışmaların artmasıyla birlikte, Türkiye Komünist Partisi'nin tarihi gitgide aydınlanıyor.”*

Demek ki 2007 başı gibi çok yakın bir tarih üzerinden bile, TKP tarihi henüz yeni yeni aydınlanmaktadır. Bu, fiilen tarihe karışması izleyen elli yılı aşkın bir süre boyunca, TKP tarihinin, hiç değilse önemli ölçüde, karanlıkta kaldığının bir başka ifade edilmiş biçimidir ve kuşkusuz çok bilinen bir gerçeğin dile getirilişidir.

Tarihsel TKP'nin tarihini bugün artık önemli ölçüde biliyoruz. Fakat çok değil daha on-onbeş yıl öncesine kadar, bu tarih gerçekten de çok az biliniyordu. Büyük boşluklar ve belirsizliklerle doluydu. Birçok konuda birbirinden çok farklı, hatta taban tabana zıt düşünce ve iddialara konu edilebiliyordu. Kurgular, spekülasyonlar, keyfi iddia ve yorumlar için çok geniş bir alan vardı. Her şeye rağmen bildiklerimizin önemli bir bölümünü bu alanda uzmanlaşan akademisyenlere, yazık ki kısmen de MİT ve polis arşivleri üzerinden sola ilişkin karalayıcı kitaplar yayınlayan gerici yazarların sunduğu bilgi ve belgelere borçluyduk. Sovyet ya da Bulgar kökenli birkaç yazarın Türkiye solunun tarihine ilişkin bilgiler içeren kitapları da kuşkusuz yararlanabileceğimiz kaynaklar arasındaydı. Fakat bugünkü bilgilerimiz bu yazarların da TKP tarihi hakkında çok az şey sunabildiklerini göstermektedir.

Tarihsel TKP'ye ilişkin ilk belge ve bilgilerin toplanmasında '60'lı yılların ikinci yarısından itibaren özel bir emeği olan Mete Tunçay, klasikleşmiş kitabının yalnızca 1908-1925 yıllarıyla sınırlı ilk basısına (Mayıs 1967) yazdığı *Önsöz*'de, izleyen kitaplarında solun 1926-1945 ve

1946-1960 dönemlerini ele almaya hazırladığını söylüyor, ama okurlarını her bir kitap için 3-4 yıl sabretmeleri gerektiği konusunda uyarıyordu. Aynı kitabın on yıl sonraki yeni baskısına yazdığı *Önsöz*'de ise vadettiği bu yeni çalışmaları aradan geçen on yıla rağmen hala neden sonuçlandıramadığına ilişkin açıklamalarında şunları söylemek durumunda kalıyordu:

“1925-1945 döneminin Türkiye’de Solun gelişmesi yönünden çok önemli olduğunu sanıyorum. Özellikle bundan çok geniş bir alan vardı. Her şeye rağmen bildiklerimizin önemli bir bölümünü bu alanda uzmanlaşan akademisyenlere, yazık ki kısmen de MİT ve polis arşivleri üzerinden sola ilişkin karalayıcı kitaplar yayınlayan gerici yazarların sunduğu bilgi ve belgelere borçluyduk. Sovyet ya da Bulgar kökenli birkaç yazarın Türkiye solunun tarihine ilişkin bilgiler içeren kitapları da kuşkusuz yararlanabileceğimiz kaynaklar arasındaydı. Fakat bugünkü bilgilerimiz bu yazarların da TKP tarihi hakkında çok az şey sunabildiklerini göstermektedir.” (1978'deki 3. Basıma *Önsöz*, Bilgi Yayınevi)

TKP, Şeyh Sait İsyanını bastırmak gerekçesiyle gündeme getirilen ama daha baştan işçi hareketi ile komünist hareketi de hedef alan Takrir-i Sükün Kanunu'yla birlikte, yani 1925 yılından itibaren, tümüyle illegaliteye çekilmek ve gizli çalışmak zorunda kaldı. Bu tarihten başlayarak sonu gelmeyen saldırılara hedef oldu. Tüm bu dönem boyunca neredeyse kural olarak her yeni toparlanma çabası yeni bir toplu operasyon izledi.

TKP'nin yaşadığı sıkıntılar Kemalist burjuva iktidarın ardı arkası gelmeyen saldırılarından da ibaret değildi. 1927 sonunda yaşanan ihanet ve provokasyo-

nun yaralarını ancak sarmışken, hemen ardından bu kez bozucu ve tahrip edici gruplaşmalarla yüz yüze kaldı. 1930'lu yılların ilk yarısı boyunca aynı zamanda bunun acısını ve tasfiyeciler sonuçlarını yaşad. İlkinde iki yıl (1932-1934) ve ikincisinde 6-7 yıl (1937-1943) olmak üzere, iki kez merkezi bir yapıdan tümüyle yoksun kaldı. Dahası bu ikinci dönem süresince örgütsel varlığını da hemen tümünden yitirdi. 1943'teki yeniden örgütlenme çabası 1944'te TKP, aynı yılın sonunda ise gençlik örgütlenmesi olan İGB saldırılarıyla kesintiye uğradı. Bunları ise 1946 ve nihayet partinin tarihsel tasfiyesine yol açan 1951 toplu saldırıları izleyecekti.

Böylesine bir dönemin tarihinin karanlıkta kalması bir yere kadar anlaşılır bir durumdur. Fakat anlaşılır olmayan, bunun neredeyse altmış yıl boyunca sürebilmesi, sonraki kuşakların TKP tarihinin bu dönemi konusunda karanlıkta kalmasıydı. Sovyetler Birliği yıkılmasaydı, dolayısıyla Komintern ve TKP arşivleri araştırmacılarla ne denli cömertçe açılmasaydı, muhtemeldir ki neredeyse yüz yıl sonra hala da bu dönemi bilmeden kalıyor olacaktık.

Burada önemli bir başka husus daha var. Devrimci partiler için kongreler ve konferanslar, kendi gelişim süreçleri ve sorunları konusunda toplu muhasebele-

litika ve planların saptandığı en önemli platformlardır. Özel örgütsel konular dışında kongre ve konferansların çalışma sonuçları ise genellikle yayınlanabilir mahiyettedir. Bunlar kendi dönemlerinde kamuoyunu bilgilendirdikleri gibi sonraki kuşaklar için de ilgili parti ya da örgütü değerlendirebilmek için önemli başvuru kaynakları olarak kalırlar.

Mustafa Suphi önderliğinde toplanan TKP Kuruluş Kongresi bu açıdan olumlu bir örnektir. Bu kongrenin yazılı materyalleri sonraki kuşaklara, kongreyi hazırlayan sürecin toplu raporu, yerel raporlar, bir dizi temel konu üzerine ilkesel ve taktik kararlar, kongrede onaylanan parti programı ve tüzüğü gibi temel önemde belgeler üzerinden, o güne kadarki parçacı hareketi kuruluş kongresini toplama aşamasına getiren süreci ve sonuçta kongrenin kendisini değerlendirebilmenin asgari koşullarını sunmaktadır.

Açılan arşivlerle birlikte bugün artık başta kongre tartışma tutanakları olmak üzere öteki bir dizi belge ve mektuplar sayesinde bilgilerimiz alabildiğine zenginleşmiş bulunsu bile, bundan örneğin elli yıl önce bile bu kongreyi hazırlayan süreç ve kongrenin kendisi hakkında iyi kötü bir değerlendirme yapmak olanağına sahiptik. Oysa aynı şeyi onu izleyen ikinci (ve son!) kongre hakkında söyleyebilecek durum değiliz. Buna ilişkin

hala da sınırlı ve tartışmalı olan bilgi ve belgeler ancak şu son on-onbeş yılda gün ışığına çıkabildi. TKP'nin tarihinde önemli bir yeri olan 1926 Viyana Konferansı için de durum budur. 1932'de toplanan İkinci Konferans (Defterdarlık Konferansı) hakkında ise hala da yeterli bilgi ve belgelere sahip değiliz.

Bu açıklamalarla gelmek istediğimiz nokta şudur: Siyasal yaşamının önemli bir dönemi boyunca kongre bile toplayamayan, dolayısıyla herhangi bir toplu muhasebe de yapamayan bir partinin tarihinin büyük ölçüde karanlıkta kalması bir bakıma şaşırtıcı da değildir.

Uzun onyıllar boyunca Tarihsel TKP'nin tarihi öylesine az biliniyordu ki, İsmail Bilen TKP'sinin Türkiye'den “1 no'lu üyesi” ve aynı dönemin sonuna kadar da “1 no'lu yöneticisi” olan Aydın Meriç'in 1983 yılında H. Erdal imzasıyla yayınlanan *“TKP'mizi Yükseltelim”* başlıklı broşürü, konunun araştırmacıları tarafından özel bir ilgiyle karşılanabilmişti. Broşürün Tarihsel TKP'ye ilişkin olarak verdiği çok sınırlı bilgiler, o güne kadar arşivlerde saklı kalan gerçeklerin nihayet gün ışığına çıkması sayılabilirdi. Oysa bugünkü bilgilerimiz ışığında, bunların son derece yetersiz, tartışmalı, kısmen de açıkça yanlış olduğunu biliyoruz. Öte yandan yine bugünkü bilgilerimiz Aydın Meriç'in açıklamalarının, kendisi onu hedef alıyor olsa da gerçekte İsmail Bilen'in TKP tarihine ilişkin tahrifatlarının belirgin izlerini taşıdığını da göstermektedir.

TKP tarihine ilgi duyan bazı yazarlar tarafından zamanında heyecanlı karşılanan bu açıklamaların asıl önemli ve işlevli yanı, Tarihsel TKP'den çok İsmail Bilen TKP'si gerçeğine ışık tutması olmuştur. Aydın Meriç'in sunduğu bilgiler, Tarihsel TKP'nin tarihe karışması sonrasında, 1962'den başlayarak bu doğrultuda iddialar olsa da gerçekte 1974 yılına kadar ortada herhangi bir parti bulunmadığına, Zeki Baştınar-İsmail Bilen ikilisi tarafından TKP diye sunulan sözde oluşumun Leipzig'deki bir “radyo redaksiyonu”ndan ibaret olduğuna, TKP ismi ve iddiasının SBKP çizgisindeki uluslararası toplantıların protokol süsünden öteye bir anlam taşımadığına tanıklık ediyordu. Bu kadarı Aydın Meriç'in açıklamalarından önce de iyi kötü biliniyordu. Fakat daha da önemlisi, Aydın Meriç'in kitapçığının,

1974'deki “atılım” döneminde Türkiye'den üzerine yığılan çok farklı siyasal grup, çevre ve kişilerden oluşan yağma yapısıyla gözaltı bir görüntü sergileyen İsmail Bilen TKP'sinin gerçekte ne denli çürük temellere oturduğunu, dolayısıyla da kofluğunu gözler önüne sermesiydi.

Aydın Meriç'in açıklamalarını Tarihsel TKP arşivi kaynaklı sayarak heyecanlı karşılayanların başında gelen Yalçın Küçük, sonraki çalışmalarında yararlandığı kitapçık hakkında şunları söylüyordu: *“TKP'nin İ. Bilen'den sonra ve uzun yıllar iki numaralı yöneticisi Aydın Meriç'in, H. Erdal, 1983 yılında “Köken” gibi anlamlı bir başlık altında inceleniyor. Farklı bir tarihi dönemi incelediği için bu “köken”in ayrıntılarına girmiyor. Bunun yerine, Tarihsel TKP'nin “doğuş, oluşum ve gelişmesinin” ele aldığı konu bakımından önemli gördüğü bazı özelliklerini on kısa biçimle ortaya koymakla yetiniyor. Fakat değinmek zorunda kaldığı somut durumlar ve sorunlar üzerine verdiği bilgiler, bugünkü bilgilerimiz ışığında belli bakımlardan tartışmalı kalıyor.”*

Yalçın Küçük'ün bu yargısını içeren kitabı 1988 yılında yayınlandı. Bu kitabın yaklaşık 240 sayfalık bölümü *“Hikmet ve Hikmet”* ara başlığı altında Tarihsel TKP'ye ayrılmıştır. Yazar bu bölümde, 1930'larda TKP'yi iki devrimci aydınının, o günkü TKP muhalefetinden şair Nazım Hikmet ile o günkü TKP yöneticilerinden Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın sırtladığı tezini işlemektedir. Fakat son onbeş yılda gün ışığına çıkan bilgi ve belgeler yığını, ki-tapta iddialı bir söylemlerle ortaya konulan tespitlerin önemli ölçüde tartışmalı ve kısmen de geçersiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çok şaşırtıcı da değildir. Zira bizzat Yalçın Küçük'ün kendisi, tam da bu kitabını yazmakta olduğu günlerde ve kendisiyle Dr. Hikmet Kıvılcımlı konusunda yapılan bir röportajda, TKP tarihinden söz ederken, *“Çok karanlık bir dönem... Şefik Hüsnü hakkında yalnızca benim bilgilerim değil, herkesin bilgisi o kadar az ki!”* diye yakınabiliyordu (*Çağdaş Yol*, Şubat 1988). *“Çok karanlık bir dönem”*den söz edildiğine ve kırk yıllık lideri hakkında bile elde doğru dürüst bir bilgi bulunmadığına göre, dönemin TKP'si hakkında gerçeğe uygun bir değerlendirmeye yapmak olanağı da demek ki o günlerde henüz gerçekten yoktu. Mete Tunçay aynı gözlemi on sene önce, 1978'de dile getirmişti.

Tarihsel TKP'nin tarihinin yakın yıllara kadarki bilinmezliğine bir başka

örnek vermek üzere 1988'den 2008'e, *“Türkiye Komünist Partisi'nin tarihi(nin) gitgide aydınlanmaya”* başladığı yirmi yıl sonrasına, günümüzden ise yalnızca oniki yıl öncesine gelelim. Haluk Yurtsever'in *“Yükseliş ve Düşüş Türkiye Solu 1960-1980”* başlıklı kitabı tam da bu sıralar yayınlandı (Yordam Kitap, Ekim 2008). Kitap, ismi üzerinden de görüleceği gibi, sol hareketin gelişip serpilmesine denk gelen bir tarihi kesiti ele alıyor. Yurtsever, yerinde bir tutumla, bu gelişip serpilmenin kaynağını TKP'nin yarattığı birikimde görüyor ve yine isabetli bir tercihle bunu *“Köken”* gibi anlamlı bir başlık altında inceliyor. Farklı bir tarihi dönemi incelediği için bu “köken”in ayrıntılarına girmiyor. Bunun yerine, Tarihsel TKP'nin “doğuş, oluşum ve gelişmesinin” ele aldığı konu bakımından önemli gördüğü bazı özelliklerini on kısa biçimle ortaya koymakla yetiniyor. Fakat değinmek zorunda kaldığı somut durumlar ve sorunlar üzerine verdiği bilgiler, bugünkü bilgilerimiz ışığında belli bakımlardan tartışmalı kalıyor.

Buna en çarpıcı örnek, TKP tarihinin bilinmezliklerden oluştuğunun en vezir kanıtı sayılması gereken, TKP kongreleri konusudur. Haluk Yurtsever, maddeler halinde özetlediği düşüncelerinin 6. maddesinde, bu konuda şunları söylüyor: *“TKP 1932'den 1983'e kadar tam yarımlı yüzyıl kongre toplamamış bir partidir. Bu, herhangi bir parti için yinelenmesi mümkün olmayan bir rekordur. Bilinen beş kongrenin her biri ayrı ayrı nedenlerle tartışmalıdır. Hepsisi de kurucu kongre niteliğindedir.”*

Yazarın İsmail Bilen TKP'sini Tarihsel TKP'nin dolaysız bir uzantısı ve mirasçısı sayan tutumunu geçiyoruz. Bunun hiç de böyle olmadığını yeterli kanıt bizzat kendi kitabında bile var. Dolayısıyla 1983'teki “beşinci” kongre iddiasını bir yana bırakıyoruz. Ama artık açıklıkla biliyoruz ki, TKP'nin dört bile değil, yalnızca iki kongresi var. TKP'nin sonuncusu 1932'de toplamış dört kongresi bulunduğu iddiası, İsmail Bilen'in TKP tarihine ilişkin uydurmalarından biridir. Fakat yazık ki en çok karışıklık yaratandır. Nitekim 2008 gibi geç bir tarih üzerinden hala da tekrarlanabilmektedir.

Tarihsel gerçeklerle uyuşmayan bu iddiaya göre, TKP'nin birinci kongresi 10

Eylül 1920'de Bakü'de, ikinci kongresi 1922 Ağustos'unda Ankara'da, üçüncü kongresi 15 Şubat 1925'te İstanbul'da (Akaretler Kongresi) ve dördüncü kongresi ise Şubat 1932'de yine İstanbul'da toplanmıştır. Gerçekte ise TKP, tüm yaşamı boyunca, ilki 10 Eylül 1920'deki Kuruluş Kongresi olmak üzere, yalnızca iki kongre toplayabilmiştir. 15 Şubat 1925'teki İkinci Kongre'yi izleyen yirmi-beş yıl boyunca bir üçüncüsünü toplamak olanağı bulamadan da tarihe karışmıştır. Aynı tarihi evrede TKP'nin iki de konferansını biliyoruz: 1926 ortalarından toplanan Viyana Konferansı ve 1932 Şubat'ında toplanan Defterdar Konferansı ya da TKP literatüründeki resmi söylemlerle “İkinci Konferans”. (İsmail Bilen'in keyfi bir biçimde TKP 4. Kongresi saydığı toplantı gerçekte bu “İkinci Konferans”tır).

1922 Ağustos'unda Ankara'da toplanmış iddia edilen TKP ikinci kongresi ise gerçekte THİF (Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası) kongresidir. THİF, komünist değil fakat komünistlerle komünizan islamcılarının birlikte yer aldığı son derece kendine özgü, heterojen ve gevşek bir halkçı partidir. Kongre'nin hemen ardından kemalist rejim tarafından kolaylıkla dağıtılmış olması aynı zamanda bu gevşek yapıyla da ilişkilidir. Komünist Enternasyonal Doğu Seksiyonu'nun THİF'in 1922 kongresini bir TKP kongresi, üstelik bir tür kuruluş kongresi kabul etmesi tarihsel gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Anlaşılması güç, kabul edilmesinin olanaksız ve hiç de masum olmayan bu tutum üzerinde daha sonra ayrıca duracağız. Şimdilik bunun gerisinde Bakü'deki kuruluşu yok sayıp unutturmak tutumunun bulunduğu söylemekle yetinelim.

Dolayısıyla, sayıları dört çıkarmak keyfiligi İsmail Bilen'e ait olsa da TKP kongreleri konusundaki büyük karışıklığın kaynağı daha 1920'li ilk yıllara uzanmakta, o günün Komünist Enternasyonal yönetiminden Şefik Hüsnü'ye kadar bir dizi daha önemli sorumluya işaret etmektedir. Bu da bizi TKP tarihi kapsamında daha ciddi bir soruna, partinin kendi bünyesinde boy veren ve giderek kötü bir gelenek olarak yerleşen inkârcı tutuma götürmektedir.

Bunu “İnkâr edilen tarih” başlığı altında ele alacağız...

Otorite üzerine*

Friedrich Engels

Bazı sosyalistler, son zamanlarda, *otorite ilkesi* diye adlandırdıkları şeye karşı düzenli bir haçlı seferine girişmişlerdir. Şu ya da bu eylemin *otoriter* olduğunu söylemek onu mahkum etmeye yetmektedir. Bu özet davranış biçimi o denli kötüye kullanılmıştır ki, soruna biraz daha yakından bakmak bir zorunluluk olmuştur. Sözcüğün burada kullanıldığı anlamda otorite, şu demektir: bir başkasının iradesinin bizimkine dayatılması; öte yandan otorite, boyun eğmeyi öngörür. Bu iki sözcük kulağa hoş geldiğinden ve bunların temsil ettikleri ilişki boyun eğdirilen taraf için kabul edilebilir olmadığından, sorun, bundan kurtulmanın bir yolu olup olmadığı, -mevcut toplam koşullar veri olarak alındığında- bu otoritenin artık bir anlam taşımayacağı ve bunun sonucu olarak da, yok olmak zorunda kalacağı bir başka toplumsal sistemi yaratıp yaratamayacağımızdır.

Bugünkü burjuva toplumun temellerini oluşturan iktisadi -sınai ve tarımsal- koşulları incelediğimizde, bunların, yalıtılmış eylemlerin yerine, gittikçe bireylerin birleşik eylemlerini koyma eğilimi taşıdıklarını görürüz. Yüzlerce işçinin buharla işleyen karmaşık makinelerin başında durdukları büyük fabrikaları ve atelyeleriyle birlikte modern sanayi, ayrı ayrı üreticilerin küçük atelyelerinin yerini almıştır; küçük kayıkların ve yelkenlerin yerini nasıl buharlı gemiler almışsa, karayollarındaki binek ve yük arabalarının yerini de, demiryolu vagonları almıştır. Tarım bile, gittikçe, küçük mülk sahibinin yerine yavaş yavaş, ama acımasızca, ücretli emekçilerin yardımıyla geniş toprak parçalarını işleyen büyük kapitalisti geçiren makinelerin ve buharın egemenliği altına girmektedir. Birleşik eylem, birbirine bağlı olan süreçlerin karmaşıklaşması, her yerde, bireylerin bağımsız eylemlerinin yerini almaktadır. Ama birleşik eylemden sözeden, örgütlenmeden söz etmektedir; otoritesiz örgütlenme diye bir şey olabilir mi?

Bir toplumsal devrimin, servet üretimi ve dolaşımı üzerinde şu anda otorite sahibi olan kapitalistleri devirdiğini düşünelim. Anti-otoriterlerin bakış açısını tamamıyla benimseyerek, toprağın ve iş aletlerinin, bunları kullanan işçilerin kolektif mülkiyetine geçtiğini düşünelim. Bu durumda otorite kalkmış mı, yoksa

yalnızca biçim mi değiştirmiş olacaktır? Görelim bakalım.

Örnek olarak bir pamuklu iplik atelyesini alalım. Pamuk, iplik haline gelmezden önce, birbirini izleyen en az altı işlemden geçmek zorundadır, ve bu işlemlerin büyük bir kısmı ayrı ayrı odalarda yapılır. Dahası, makineleri işler durumda tutmak için, buhar makinesinin başında duran bir makiniste, günlük onarımları yapacak bir teknisyene ve bütün işleri ürünleri bir odadan ötekine aktarmak olan daha birçok işçiye vb. gerek vardır. Bütün bu işçiler, erkekler, kadınlar ve çocuklar, işlerini bireysel özerkliğe hiç aldırılmayan buharın otoritesi tarafından saptanan zamanlarda başlatmak ve bitirmek zorundadırlar. Şu halde, işçiler, ilkin bu iş saatlerini kabul etmelidirler; bu saatlere, bir kez saptandıktan sonra, ayrıcalıksız herkes uymalıdır. Bunun ardından, dağıtımına vb. ilişkin belirli sorunlar ortaya çıkar ki, eğer tüm üretimin bir anda durması istenilmiyorsa, bu sorunların anında çözümleri gerekir; bunlar ister her iş dalının başına yerleştirilmiş olan bir delegenin kararıyla çözümlensin, ya da ister, eğer olanağı varsa, çoğunluk oyuyla çözümlensin, tek bireyin iradesi buna her zaman boyun eğmek durumunda olacaktır, ki bu da sorunların otoriter bir biçimde çözülmesi demektir. Bir büyük fabrikanın otomatik mekanizması, işçi çalıştıran küçük kapitalistinkinden çok daha despotiktir. İnsan, iş saatleri konusunda bu fabrikaların üzerine hiç

değilse şunları yazabilir: *Lasciate ogni autonomia, voi che entrate!*** İnsan, bilgisinin ve yaratıcı dehasının yardımıyla doğa güçlerine nasıl boyun eğdirdiyse, beriki de insanı, kendisini kullanması ölçüsünde, her türlü toplumsal örgütlenmeden bağımsız gerçek bir despotizm altına sokarak ondan intikam almaktadır. Büyük sanayideki otoriteyi ortadan kaldırmayı istemek, sanayiinin kendisini ortadan kaldırmayı, gerisin geriye çıkırığa dönmek üzere buharlı çıkırığı yoketmeyi istemekle aynı şeydir.

Bir başka örnek olarak demiryolunu alalım. Burada da sayısız bireylerin işbirliği yapmaları mutlaka zorunludur, ve bu işbirliği kesenkes saptanmış olan saatler içinde yapılmalıdır ki hiçbir kaza olmasın. Burada da, işin ilk koşulu, bütün ikincil sorunları çözümlen bir egemen iradenin -bu irade ister tek bir delegenin tarafından, ya da ister ilgili kimselerin çoğunluğunun kararlarını uygulamakla yükümlü bir komite tarafından temsil ediliyor olsun- bulunmasıdır. Her iki durumda da, çok belirgin bir otorite vardır. Dahası, demiryolu sorumlularının sayın yolcular üzerindeki otoritesi kaldırılacak olsa, hareket ettirilen ilk trenin başına neler gelmez ki?

Ama, otorite, hem de müstebit bir otorite zorunluluğu, açık denizdeki bir gemideki kadar başka hiç bir yerde bu denli açık değildir. Burada, bir tehlike anında, herkesin yaşamı, herkesin tek bir kişinin iradesine anında ve kayıtsız şart-

sız uymalarına bağlıdır.

Bu gibi savları anti-otoriterlerin en azgınlarının karşısına koyduğumda, verebildikleri tek yanıt şu oldu: Evet, bu doğru, ama bu durumda bizim delegelerimize verdiğimiz şey otorite değil, *yetki devridir!* Bu baylar şeylerin adlarını değiştirdiklerinde şeylerin kendilerini değiştirdiklerini sanıyorlar. Bu derin düşünürler tüm dünyayı işte böyle alaya alıyorlar.

Böylelikle gördük ki, bir yanda, nasıl devredilmiş olursa olsun, belirli bir otorite, ve öte yanda da, belirli bir boyun eğme -bunlar her türlü toplumsal örgütlenmeden bağımsız olarak, içinde üretim yaptığımız ve ürünleri dolaşıma soktuğumuz maddi koşullarla birlikte bize dayatılan şeylerdir.

Öte yandan gördük ki, üretimin ve dolaşımın maddi koşulları, büyük sanayi ve büyük tarım ile kaçınılmaz olarak gelişmektedir ve bunlar bu otoritenin alanını gittikçe genişletme eğilimindedirler. Demek ki, otorite ilkesinden mutlak olarak kötü, ve özerklik ilkesinden de mutlak olarak iyi bir şey diye söz etmek saçmadır. Otorite ve özerklik, kapsamları toplum gelişmesinin çeşitli evreleriyle birlikte değişen göreceli şeylerdir. Eğer özerklikçiler, gelecekteki toplumsal örgütlenmenin, otoriteyi, olsa olsa üretim koşullarının onu kaçınılmaz kılacağı sınırlar içerisine hapsedeceğini söylemekle yetinselerdi, birbirimizi anlayabilirdik; ama onlar otoriteyi zorunlu kılan bütün

olgulara gözlerini kapamışlar, hırsla sözcüğün kendisine saldırıyorlar.

Anti-otoriterler niçin siyasal otoriteye, devlete karşı çıkmakla yetinmiyorlar? Siyasal devletin, ve onunla birlikte siyasal otoritenin de önümüzdeki toplumsal devrimin sonucu olarak yokolacağı, yani kamu işlevlerinin siyasal niteliklerini yitirecekleri ve toplumun gerçek çıkarlarını gözetmek olan basit yönetsel işlevler haline gelecekleri düşüncesini bütün sosyalistler paylaşmaktadırlar. Ama anti-otoriterler, otoriter siyasal devletin, bir çırpıda, hatta onu yaratmış bulunan toplumsal koşullar yokolmazdan önce, ortadan kaldırılmasını istiyorlar. Bunlar, toplumsal devrimin ilk işinin otoritenin ortadan kaldırılması olmasını istiyorlar. Bu baylar hiçbir devrim görmüşler midir? Devrim, elbette ki, en otoriter olan şeydir; bu, nüfusun bir bölümünün kendi iradesini, nüfusun öteki bölümüne tüfeklerle, süngülerle ve toplarla -akla gelebilecek bütün otoriter araçlarla- dayattığı bir eylemdir; ve eğer muzaffer olan taraf yok yere yenik düşmek istemiyorsa, bu egemenliğini, silahlarının gericiiler üzerinde yarattığı terör ile sürdürmelidir. Paris Komünü, silahlı halkın otoritesini burjuvaziye karşı kullanmamış olsaydı, bir gün olsun dayanabilir miydi? Tersine, Paris Komünü'nü bundan yeterince serbest bir biçimde yararlanmamış olmakla suçlamamız gerekmiyor mu?

O halde, şu iki şeyden birisi: anti-otoriterler ya neden sözettiklerini bilmiyorlar, ki bu durumda kafa karışıklığından başka bir şey yaratmış olmuyorlar; ya da bunu biliyorlar, ki bu durumda da proletaryanın hareketine ihanet ediyorlar. Her iki durumda da gericiliğe hizmet etmiş oluyorlar.

Ekim 1872-Mart 1873

(F. Engels, *Otorite Üzerine*,

Marks-Engels: *Seçme Yapıtlar, Cilt: II*, s. 448-452, Birinci Baskı, Sol Yayınları, Temmuz 1977)

Dipnotlar

* *Otorite Üzerine* adlı makalesinde, Engels, her türlü otoriteyi reddeden bakuncilerin görüşlerini eleştirmekte ve proleter devrimin devlet karşısındaki tutumu sorununa ilişkin marksist görüşlere bir temel getirmektedir. Engels, devleti yaratmış olan toplumsal ilişkileri kaldırmadan "devleti kaldırmak"tan sözeden anarşist düşüncenin bilim-dışı ve karşı-devrimci özünü açığa vurmaktadır. Ayrıca anarşist dogmacılığı ve sekterliği de acımasızca eleştirmektedir.

** "Ey buradan içeri giren, her türlü özerkliği ardında bırak!" (Dante, İlahi Komedi, Cehennem, III. şarkı, 3. mısra -kısaltılmış.)

LSG işçileri olarak seni hiç unutmayacağız...

Tüm insanlığı etkisi altına alan koronavirüs salgınıyla yaşadığımız bir yılın nihayet sonuna gelmiştik. Her anlamıyla farklı bir yıl yaşamıştık. Her yeni güne, "Dünyada neler oluyor, virüs bugün ne kadar can aldı" düşüncesiyle başlar olduk. Dünyada olup bitenleri izlerken, kapitalizmin ne denli vahşi olabileceğini iliklerimize kadar bir kez daha hissettik. Hele bir de işçi-emekçiysen bu vahşetin olumsuz etkilerine en çok sen maruz bırakılıyorsun. Bir işçi ve emekçi olarak çalışmak zorunda bırakılıp, ölüme gönderilen yine sen oluyorsun ne yazık ki.

Her gün olduğu gibi 24 Aralık sabahı da erkenden uyanmıştım. Elim alışkanlıkla telefona gitti hemen. Gözüme ilişen mesajla irkildim ve tekrardan okudum mesajı. Gelen mesaj sevgili Veysel yoldaşı kaybettiğimizi haber veriyordu. Hayır diye sessiz bir çığlık yankılandı yüreğimde. Olamaz, olmasın ve olmamalı... Sevgili Veysel yoldaşla olan bir yıllık paylaşımlarımız bir film şeridi gibi gözümde canlandı. Olan olmuştu ve virüsten ölen işçiler hanesine Veysel yoldaşın adı da yazılmıştı. Oysa biz yoldaşları olarak biliyoruz ki bu salgın döneminde çalışmak zorunda bırakılan sevgili Veysel'in ölümüne sebebiyet veren bu vahşi kapitalizmdir. Yaklaşık 30 yıl Alman Demiryolları'nda işçi olarak çalışmış olan Veysel yoldaş aynı zamanda iyi bir devrimciydi.

Ben Veysel yoldaşın koronavirüs belirtileriyle hastalandığını diğer bir yoldaştan duymuştum. Aradım kendisini ve evet dedi, belirtiler koronayı işaret ediyordu. Bu salgın döneminde büyük bir hassasiyet ve sorumluluk gösterir-

ken nasıl koronaya yakalandığını sordum Veysel yoldaşa. "Yoldaşım ben son derece dikkat ediyorum, fakat işyerinde herhangi bir önlem yok. Hasta olan işçiler çalışıyor. Molalarda gerekli önlemler alınmıyor" demişti. Bu sözleri hala kulaklarımda çınlıyor. Yaşamını bugüne kadar devrimci bir işçi olarak sürdüren Veysel yoldaşın bu şekilde aramızdan ayrılmasının müsebbibi olan bu çarpık düzene karşı bir işçi olarak öfkem daha da büyümüş durumda. Çürümüş bu düzen, biz işçilerin hayatını hiçe sayıyor. Büyüyen bu öfkemizi mücadele alanlarına taşımayı, gelecek kavgasının gücüne dönüştürmeyi insani bir görev saymalıyız diyorum kendime.

Veysel yoldaş devrimci bir işçi olmanın tüm özellik ve güzelliklerini yaşayan, aynı zamanda yaşatan biriydi. LSG işçileri olarak yaptığımız eylem, etkinlik ve toplantılarımızda BİR-KAR adına sevgili Veysel ve yoldaşları her daim bizlerin yanındaydı. Tüm eylem ve etkinliklerimize eşikle birlikte gelmesi de ayrı bir güzelliği ve bu da Veysel yoldaşın devrimci kimliğinden kaynaklıydı. Salgın nedeniyle kısa çalışma döneminde olan biz LSG işçileri, bu dönemi değerlendirmek adına düzenli bir şekilde öncü arkadaşlarla etkinlik ve toplantılar düzenlemiştik. Pandemi nedeniyle son etkinlikleri piknik alanlarında gerçekleştirdik. *Kızıl Bayrak* aracılığıyla tüm emekçilerle paylaştığımız bu etkinliklerimizin hepsinde de Veysel yoldaş yanımızdaydı.

Son bir yılda Veysel yoldaşı daha yakından tanıma fırsatım oldu. Yozlaşmanın alıp yürüdüğü bir zaman diliminde, kendine özgü sadeliğiyle, temiz ve dürüst, aynı zamanda devrimci bir işçi

olarak yaşamını sürdüren Veysel yoldaşı tanımak ve bilmek biz LSG işçileri için bir ayrıcalıktır. Tüm bunların yanı sıra Veysel yoldaş ve eşikle, geçtiğimiz yaz Friedrich Engels anmasına giderek, birlikte uzun bir yolculuk yapma şansım olmuştu. Yolculuk boyunca pandemiyi, fabrikalardaki işçilerin durumunu ve kapitalizmin vahşetini değerlendiren Veysel yoldaş, işyerlerinde örgütlü olmanın önemine de vurgu yaparak, anlamlı bir sohbet yapmıştı.

Veysel yoldaş bir de sanata olan ilgisiyle hayatımıza dokunmuştu. Şiire olan tutkusu, söylediği türküler ve düzenlediği Nazım Hikmet'i anma etkinlikleriyle de bizlere güzel ve anlamlı zamanlar yaşattı. Okuduğu şiir ve türküler de devrimci kişiliğine yakışır türdendi. Aynı zamanda devrimci bir babaydı ve çocukları böylesi bir babanın devrimci kişiliğine yakışır şiirler okuyarak uğurladılar son yolculuğuna onu.

Böyle olmadı sevgili yoldaşım. Hele bu şekilde aramızdan ayrılan hiç olmadı. İşçi sınıfı payına acı bir kayıp yaşadık senin şahsında. Ama biz sınıf bilinçli işçiler olarak biliyoruz ki, bize çok güzel şeyler bıraktın. İşçi sınıfının eylemine ve mücadelesine güç katmak isteyen bir devrimciydin. Şiiri sevdirdiğin çocuklarının ve değerli eşinin, senin bıraktığın yerden devam edeceklerini, işçi sınıfının saflarında yoldaşça yerlerini her daim alacaklarını biliyoruz. LSG'deki öncü arkadaşlar olarak seni hiç unutmayacağız.

Veysel yoldaş ölümsüzdür!

Devrimciler ölmez, devrim davası yenilmez!

FRANKFURT LSG'DEN BİR İŞÇİ

“Bıraktığın temiz ve onurlu miras için minnettarım”

Veysel Akgül yoldaşın cenaze töreninde, aynı zamanda yoldaşı da olan oğlu tarafından yapılan konuşma...

BABAM VEYSEL, YOLDAŞIM VEYSEL

Bizimle her zaman eşit bir ilişki kurdun. Annemle sevgiye ve saygıya dayalı bir ilişkiniz vardı. Annemi hep sevdin ve değer verdin. Sizi örnek aldım kendime.

Devrimci olan birçok insan çevremizde senin gibi değil bu konuda. Benimle maç izlerdin, aslında pek sevmezdin futbolu. Ama sırf ben sevdiğim için izlerdin, ilgilenirdin. Hangi takımı tuttuğunu sorduklarında, Beşiktaş derdin. Halbuki bir tek oyuncusunu bile tanımazdın. Sırf heyecanımı ve ilgi alanımı paylaşmak için yapardın bunu.

Bahçeni, toprağı çok severdin. “Hü-davendigâr Cennet Bahçesi” derdin, gü-lerdik. Sadece insanlar değil, doğadaki tüm canlılar senin için değerliydi. Bir si-neğin fotoğrafını çektiğini hatırlarım.

HER BABA GİBİ, BİZİM İÇİN EN GÜZELİ, EN İYİSİNİ İSTERDİN

İkimiz de inatçıydık seninle. Ben daha çok anneci gibi dursam da seninle aramızda sandığımızdan daha büyüktü sevgimiz. Duygularımızı birbirimize söylemekte ikimiz de zorlanırdık.

Erkek egemen bir rol vermedin bana.

Çünkü sen de öyle değildin. Bunu herkes bilir. Ben bazen delikanlıca, kadınlara karşı cinsiyetçi tepkiler verdiğimde veya kız kardeşime karşı bu tür tavırlar sergilediğimde, beni feodal olmakla eleştirirdin. Oysa genelde tersi olur.

BAŞKA O KADAR ÇOK ŞEY ÖĞRETTİN Kİ...

Şimdi daha çok fark etmeye başladım, devrimci olmanın ne demek olduğunu. Paylaşmayı ve eşitliği öğrendim senden.

Doğruyu ve yanlış ayırmayı öğrendim. Okumayı sevdirdin. Şiirleri sevdirdin. Sorumluluk almayı öğrendim. Benden geçmişini sormamı isterdin. Çok anlattırın bana gençliğini, devrimciliğe yeni başladığın zamanlarını, köyünü anlattırın. Ailenin cezaevine girdiğini...

Şimdi bana biyolojik aileden daha büyük bir aile bıraktın. Büyük ailem olmasaydı, senin acını atlatamazdım ve seni sonsuzluğa uğurlayamazdım. Devrimciler ölmez çünkü.

Bu benim için bir onurdur, büyük bir şanstır. Bugün burada yoldaşlarımızla

olabiliyorsam, acımı paylaşabiliyorsam, senin sayende bu.

Gerçekten takip etmekte çok zorlandım seni. Benim hatamdı, toyluğumdu belki biraz. Kendimi yeterince geliştiremedim belki. Kendimi her zaman biraz yetersiz hissettim senin karşısında. Seni yeterince anlamakta zorlandım. Sen hep beni yukarıya çekmek istedin. Yeterince seni dinleyemedim, anlayamadım. Kendini kapatan bendim.

Kendim olmak istedim. Kendi tarzımı oturtmak, kendi yolumu bulmak istedim. Senin de buna saygın vardı. Anladım ki, senin değerlerine sahip çıkmak demek, iradene, dürüstlüğüne, devrimciliğine ve örgütlülüğünde ısrarına sahip çıkmak demektir. Benim için seni yaşatmak budur.

Şiiri sevdirdin bana her şeyden önce. Özel bir çaban vardı hep. Her kelimenin anlamını anlatırdın. Devrimci ahlak, devrimci kişilik ve onurlu bir yaşamı miras olarak bıraktın bana. O yüzden gururluyum ve başım dik.

Her etkinlik öncesi, erkenden başlayan gözlerindeki sevinci ve heyecanı hiç unutmuyacağım.

30 yıldır yere düşürmediğin kızıl bayrağını, onurla taşıyacağıma söz veriyorum.

Bana bıraktığın temiz ve onurlu isim için sana minnettarım.

OĞLUN ÖNCEL

Sevgili Veysel yoldaş, işçi sınıfı davasının yiğit bir sıra neferini, Veysel yoldaşımızı 23 Aralık 2020 tarihinde sonsuzluğa uğurladık. Seni kaybetmek, biz yoldaşlarını, dostlarını ve sevenlerini derin bir acı ve hüzne boğdu.

Değerli yoldaşım, seni böyle erkenden yitirmemizin asıl sorumlusu içinde yaşadığımız kokuşmuş sermaye düzenidir. Sana yoldaşlık sözü veriyoruz. Acıyı öfkemizle bileyeceğiz.

Canım yoldaşım,

Seni anlatmak, seni yazmak beni o kadar zorluyor ki nasıl başlamalı, nasıl anlatmalı diye kendi kendime soruyorum. İnsanın belki de hayatı boyunca hiçbir zaman unutamayacağı ortak değerler vardır. O değerler yaşamamızda geleceğin umutlarını taşır. Veysel yoldaş ile 1979-1980 yılları arasında Elbistan bölgesinde tanıştım. Ben de aynı bölge-

“Mücadeledeki ısrarın bize yol gösteriyor”

nin insanı olduğum için Veysel yoldaşla sık sık görüşürdük. Yoldaş o dönem bölgede faaliyet yürüten TKP/ML Hareketi saflarında mücadele ediyordu.

1980'deki 12 Eylül faşist darbesinin bir bütün olarak toplumsal muhalefete, ilericilere ve devrimcilere yönelik dizginsiz saldırıları ve tutuklamalar furyası, bir dizi devrimciyi illegal yaşamak zorunda bırakmıştı. Veysel yoldaş da bundan nasibini alanlardan biriydi. Belli bir süre Nurhak eteklerinde birlikte kaldık. Yoldaş maddi ve manevi olarak hep yanımızda oldu. Veysel yoldaş yoksul bir ailedendi. Yoksulluğa rağmen aile olarak ellerinde olanları devrimcilerle paylaşırdı. Operasyonlar sonucu Veysel yoldaş düşmanın eline düştü. Haftalarca

işkencelere maruz kaldı ve işkence altında kararlı bir devrimci duruş sergiledi. 5 yıl boyunca kaldığı Hatay cezaevinde de kendisiyle ilişkilerim devam etti. O dönem yoldaşın yazdığı mektuplarda Nazım ve Ahmet Arif'in şiirleri eksik olmazdı.

1986 sonlarına doğru yurtdışına çıkmamla kesintiye uğrayan ilişkilerimiz, 1988 sonlarına doğru yoldaşın yurtdışına gelmesiyle yeniden başladı. Devrimin bir dizi sorunları üzerine tartışmalarımız olurdu. Farklı düşünmemize rağmen ilişkilerimiz hep sıcak, samimi ve yoldaşçaydı.

Devrimci harekette eskiye takılıp kalmak isteyenlerle ileriye, proletarya sosyalizmine yönelenler arasında tartışma

ve saflaşmalar yaşandı. Veysel yoldaş devrimci bir işçi olarak 90'ların ortalarına doğru politik tercihini sınıf devrimciliğinden yana yaptı. Siyasal yaşamının son 25 yıllık döneminde TKİP saflarında mücadele etti ve son nefesini bir TKİP'li olarak verdi. O, partisinin saflarında görev ve sorumluluklarının bilincinde olan devrimci bir işçiydi.

Yoldaşla en az 35 yıllık yoldaşça ilişkisinin, mücadeleyi ortak omuzlamanın en mutlu günlerini birlikte yaşadık. Yoldaşın mütevaziliği, temiz kalbi, işçi sınıfı davasına bağlılığı, devrim ve sosyalizm mücadelesindeki ısrarı bize yol gösterecek.

Sevgili yoldaş, seni bizden koparan vahşi düzenden mutlaka hesap soracağız.

Devrimciler ölmez, devrim davası yenilmez!

YOLDAŞIN HOCA

Değişen emperyalist güç dengeleri ve yeni ittifaklar

D. Meriç

Kapitalist düzeni saran ve önüne geçilemeyen bunalımlar bir yanda dünya çapında ağır ekonomik-sosyal yıkımlara yol açarken, diğer yanda emperyalistler arasındaki çatışmaları sürekli yoğunlaştırıp, şiddetlendiriyor. Sistemin son elli yılına damgasını vuran neoliberal ekonomi politikalarının bir sonucu olarak, kriz atakları artık çok daha kısa aralıklarla ortaya çıkıyor. Her biri öncekinden daha şiddetli hissedilen bu ataklar kapitalist sistemin gerçek yüzünü olabildiğince açık bir biçimde gözler önüne seriyor.

İnsanlığı sefalet ve açlığa sürükleyen kapitalist bunalım aynı zamanda yeni pazar paylaşımlarını kışkırtıyor, emperyalist güç dengelerinde alt üst oluşlara yol açıyor. Emperyalist devletlere hükmeden kapitalist tekellerin çıkarları ve istemleri yönünde yeni ittifaklar ve ekonomik iş birlikleri ortaya çıkıyor. Bu, bir yanda adına "ticaret savaşları" denilen çatışmaları körüklerlerken, öte yanda tarihte eşi benzeri görülmemiş bir silahlanmayı da beraberinde getiriyor.

Emperyalist dünyanın "parlayan yeni yıldızı" Çin kapitalizmi, ulaştığı ekonomik güç üzerinden dünya dengelerini zorluyor ve yeni pazar alanları için ABD emperyalizmi ile kıyasıya bir mücadele sürdürüyor. Sermaye birikimi ve dünya ticareti içerisinde ikinci sırayı işgal eden bu yeni süper güç, ardi ardına yaptığı ekonomik iş birliği anlaşmalarıyla etki alanlarını genişletiyor.

Çin ilkin ABD ile süren ticaret savaşlarının ortasında, 15 Kasım 2020 tarihinde 14 Asya-Pasifik ülkesiyle "dünyanın en büyük" serbest ticaret paktını oluşturdu. Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP) anlaşması 2,2 milyar insanı ve küresel ekonomik ticaretin yaklaşık üçte birini kapsıyor. Çin ile ABD arasındaki sürtüşmeler ortasında yapılan bu anlaşmasının Çin için büyük bir başarı olduğu kabul ediliyor. Uzmanlar, diğer şeylerin yanı sıra neredeyse tüm Avrupa Birliği'ninki kadar büyük bir ticaret hacmini kapsayan anlaşmanın bölge için büyük stratejik öneme sahip olduğunu belirtiyorlar.

TARİHİ TİCARET ANLAŞMASI

Çin'in RCEP anlaşmasının ardından

attığı ikinci önemli adım, AB ile imzaladığı Kapsamlı Yatırım Anlaşması (CAI) oldu. Çin Devlet Başkanı Şi Cinping ile Almanya Başbakanı Angela Merkel, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Avrupa Konseyi Başkanı Charles Michel ve Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen arasında 30 Aralık tarihinde video bağlantısı aracılığıyla yapılan görüşme yedi yıldır süren müzakerelerin zirvesi oldu. Söz konusu anlaşma, AB'nin, dünyanın ikinci en büyük ekonomisi Çin ile ekonomik ilişkileri modernize etme yönündeki en kapsamlı teşebbüsü olma niteliğini taşıyor. Anlaşma kapsamında, Avrupalı şirketlerin Çin pazarına girmesinin kolaylaşması öngörülüyor.

Almanya Ekonomi Bakanı Peter Altmaier, söz konusu anlaşmayı memnuniyetle karşıladığını bildirdi. Anlaşmanın bir kilometre taşı olduğunu söyleyen Altmaier, yedi yıllık sürecin ardından mutabakata varılmış olmasını, "büyük bir başarı ve Avrupa'nın birlik ve beraberliğinin bir ifadesi" olarak nitelendirdi. Anlaşmayla ilgili en büyük sevinç gösterisi ise, Alman otomobil sektöründen geldi. Alman Otomobil Sektörü Derneği (VDA), yatırım anlaşmasını, "Almanya için uluslararası ticaret ve rekabetin güçlendirilmesi" yolunda atılmış çok önemli bir adım olarak değerlendirdi.

2019 yılında karşılıklı ticareti 650 milyar doları bulan Çin ve AB, CAI sayesinde bu ticaret hacmini hızla yükseltecekler. Çin, AB'nin ABD'den sonraki en büyük ikinci ticaret ortağıdır. AB ise Çin'in en büyük ticaret ortağıdır. Çin ve Avrupa, günde ortalama bir milyar euronun üzerinde ticaret yapıyorlar. Milyarlarca eüroluk bir yatırım anlaşması olarak CAI, AB'nin kabul ettiği en geniş kapsamlı küresel ekonomik anlaşmalardan biridir ve aynı zamanda, Çin'in, üçüncü bir ülkeyle şimdiye kadar tamamladığı en iddialı anlaşmadır.

Son 20 yılda, AB'nin Çin'e doğrudan yabancı yatırımı 140 milyar euroyu (170 milyar dolar) geçti. Bununla birlikte, AB'li şirketler birkaç sektöre (öncelikli olarak otomotiv imalatı ve kimya sektörüne) odaklanıp yatırım yaptılar. Avrupalı çokuluslu şirketler, "Çin fırsatının" bu iki sektörden çok daha büyük olduğunu da

biliyorlar.

Almanya Başbakanı Angela Merkel'in AB başkanlığı sırasında yapılan CAI, şimdi, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un AB başkanlığı sırasında Avrupa Parlamentosu tarafından onaylanacak. ABD'de 20 Ocak'ta göreve başlayan Joe Biden yönetimi onay sürecini etkilemek istese bile, Avrupa Parlamentosunda genel eğilim anlaşmanın onaylanması yönünde gibi görünüyor.

ÇİN İLE AB ANLAŞMASI EMPERYALİST ÇATIŞMALARI KÖRÜKLÜYÖR

AB ile uzlaşmaya varmak Çin için önemli bir diplomatik başarı olduğu belirtiliyor. Ayrıca ABD'nin AB ile ilişkileri restore etme hedefini ilan ettiği ve AB yetkililerinden "Çin ile anlaşmadan önce bizi bekleyin" çağrısı yaptığı bir durumda, Brüksel'in Çin'le anlaşmayı tercih etmesi hem zamanlama açısından hem de AB'nin yeni yönelimlerini ortaya koyması bakımından manidardır.

ABD için Çin-Rusya iş birliğine karşı başarının bir diğer ölçütü, AB ile bozulan ilişkilerin düzeltilmesi ve Çin'e karşı ABD-AB emperyalist ittifakının daha da güçlendirilmesiydi. Son ABD başkanlık seçimi de ABD'de "üst siyaset"i oluşturan kapitalist tekeller açısından diğer sorunların yanı sıra asıl olarak bu probleme çözüm bulma seçimidir. ABD egemen sınıf temsilcileri, Trump'ın "önce Amerika" stratejisi ile tahrip ettiği Transatlantik ittifakın yeniden restore edilmesini istiyor. ABD'li kapitalist tekeller tarafından D. Trump yerine, Joe Biden'in başkanlığa getirilmesi, asıl olarak tam da bu ihtiyacın bir ürünüdür. Nitekim Biden AB'yle ilişkileri düzeltme hedefini, başkanlık hedef listesinin en üstlerine koydu. İşte Çin'in altı yıldır süren müzakereleri Biden'in göreve başlamasından 20 gün önce sonuçlandırarak AB'yle Kapsamlı Yatırım Anlaşması yapması, bu bakımdan oldukça önemlidir.

Çin emperyalizmi, dünyanın en büyük ekonomisi olma yolunda ilerlemeye devam ediyor. Ekonomisi 2020 yılında yüzde 2,3 büyüyen Çin, 2020'nin Ekim-Aralık arasına denk gelen son çeyreğinde ise önceki yılın aynı çeyrek dönemine kıyasla yüzde 6,5 büyüdü. İngiltere mer-

kezli Ekonomi ve İş Dünyası Araştırmaları Merkezi (CEBR) aralık ayında yayınladığı raporda, Çin'in 2028 yılında ABD'yi geçerek dünyanın en büyük ekonomisi olacağı öngörüsünde bulunmuştu.

Avrupalı kapitalist tekellerin çıkarları doğrultusunda yapılmış olan Çin-AB Kapsamlı Yatırım Anlaşması aynı zamanda dünyanın stratejik ortaklıklarının, günü geldiğinde ne kadar temelsiz olabileceğini, asıl belirleyici olanın her zaman sermayenin ihtiyaçları olduğunu göstermesi açısından da öğreticidir. Kapitalist sistemin güçler dengesindeki bu alt üst oluşlar, emperyalistler arasında dünyanın yeniden paylaşılması uğruna çatışmaları tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar keskinleştiriyor.

Emperyalist dünyada yaşanan gelişmeleri irdelerken, aynı zamanda Aralık 2018 tarihli **TKİP VI. Kongre Bildirgesi**'nin şu saptamalarını da hep göz önünde bulundurmak gerekir: "Ekonomik kriz ve bunun körüklediği kıyasıya rekabetin yanı sıra, dünya ölçüsünde kızışan emperyalist nüfuz mücadeleleri, artan silahlanma, sonu gelmeyen emperyalist müdahale ve savaşların yarattığı ağır faturalar, emperyalist burjuvaziye bu tutumu [en gelişmiş emperyalist ülkeler de dahil, krizin faturasının sistemli biçimde emekçilere ödetilmesi] süreklileştirmeye yöneltmektedir. Yeni tarihi dönemin katıllıkla dayattığı bu tutum, kaçınılmaz biçimde emek-sermaye çelişmesini keskinleştirmekte, işçi sınıfı ve emekçilerin hoşnutsuzluğunu günden güne büyütmektedir. Sınıf ve kitle hareketlerindeki yaygınlaşma ve süreklilik bunun göstergesidir."

"Dünya olaylarının genel seyri, devrimci kriz dönemlerinin kaçınılmaz olarak geleceğine ilişkin olarak her geçen gün daha fazla veri sunmaktadır. Bu durumda tayin edici ihtiyaç, kendi hazırlığını pratik planda işçi sınıfını örgütleme ve devrimci sınıf partilerinin varlığıdır. Halen en temel sorun ve dolayısıyla geleceğin büyük çatışmalarına devrimci hazırlık açısından en büyük zaafiyet, günümüz dünyasında bu türden partilerin yokluğu, olduğu kadarıyla da çok belirgin zayıflığıdır."

ABD ve İsrail'in İran'a yönelik provokasyonları artarken...

ABD emperyalizmi, 2020 yılında Ortadoğu'nun Sünni şeriatçı devletlerini İsrail'le barıştırarak, bölge halkları için tehlikeli bir süreç başlattı. Onlarca yıldır savaş alanı olan bölgede İsrail merkezli savaş odağını takviye etmek için şimdilerde yeni adımlar atılıyor. *The Wall Street Journal*'in (WSJ) haberine göre, yönetimi bırakmak zorunda kalan Trump giderayak yeni bir hamle yaptı. Haberde, Trump'ın Ortadoğu'daki ABD askeri yapılanmasını İsrail'i de kapsayacak biçimde genişletme talimatı verdiği bilgisi paylaşıldı. Böylece CENTCOM'un görev alanına Arap ülkeleriyle birlikte İsrail'in de girdiği belirtiliyor. İsrail şimdiye kadar ABD'nin Avrupa Komutanlığı görev alanında yer alıyordu.

ABD'nin attığı bu adımın anlam ve kapsamını CENTCOM'un eski komutanı Anthony Zinni, şöyle değerlendiriyor: *"Bunu yapmanın tam zamanı. Yakında Arap ülkelerinin İsrail'i tanımalarını görebiliriz ve o zaman hepsinin tek bir Amerikan komuta merkezi altında birleşmesi mantıklı olur. Güvenlik işbirliği daha iyi hale gelir. Geçmişte ise bunun bir anlamı yoktu."* ABD'nin eski Tel Aviv Büyükelçisi Martin Indyk de *"İsrail ile Arap ülkelerinin büyüyen İran tehdidi karşısında tek çatı altında olması"*nın mantıklı olduğunu söyledi.

El Kaide'yi yok etme bahanesiyle 2001'de Afganistan'a işgal birlikleri gönderen ABD emperyalizmi, 2003'te ise Irak'ı *"kitle imha silahlarına sahip olduğu ve bu silahları terör örgütlerine verdiği"* yalanıyla işgal edip harabeye çevirdi. Çoğandır hedefte İran var. Arsızlık ve küstahlıkta sınır tanımayan Trump ve Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, bölgeye yaptıkları savaş yığınağına ve İran'a yönelik provokasyonlara kılıf giydirmeyi de ihmal etmiyorlar. Kendi beslemeleri olan şeriatçı terör örgütü El Kaide'nin yeni üsünün İran olduğu iddiasını öne sürüyorlar. Pompeo, yüzüzlükte sınırları aşarak şöyle diyor: *"İran'ın El Kaide için -kilit coğrafi merkez olarak- gerçekten yeni Afganistan olduğunu söyleyebilirim ama aslında daha da kötü. Dağlarda gizlendiği Afganistan'ın aksine, bugün El Kaide, İran rejiminin koruması altında faaliyet gösteriyor."*

Bu açıklamaları, ABD savaş makinasının bölgedeki parçası olan İsrail'in,

Suriye'nin doğusunda İran'a bağlı askeri güçleri hedef alan saldırıları takip etti. Önceki hafta Deyr Ez Zor iline bağlı bazı bölgelere İsrail'in düzenlediği hava saldırısında 60 insan yaşamını yitirdi. *Jerusalem Post* gazetesine göre son 5 yılda 1000 hava saldırısı düzenleyen İsrail, önceleri saldırıların sorumluluğunu açıktan kabul etmekten kaçınırken, son saldırısında ABD'nin İsrail'e bilgi aktardığına dair medyaya *"sızdırılan"* haberleri yalanlamadı. Son iki hafta içinde İsrail'in Suriye'ye karşı yaptığı bu dördüncü saldırısı aynı zamanda en büyük saldırı olma özelliğine sahipti. Arap basını, saldırı hedefleri ile ilgili bilgilerin Pompeo tarafından Mossad Başkanı Yossi Kohen'e Washington'daki bir buluşmada verildiğini yazdı.

İsrail'in Suriye üzerinden Tahran'a karşı gerçekleştirdiği ve inkar etmeyerek kabul ettiği bu saldırılar, Ortadoğu'da ABD, İsrail ve aşiret devletleri tarafından bölge halklarına karşı oluşturulan savaş mihveriyiyle doğrudan ilintilidir.

ABD-İsrail ikilisi İran'a karşı sürdürdükleri provokasyonları son bir yılda iyice tırmandırdılar. ABD bölgeye, özel olarak da Basra Körfezi'ne saldırı kuvvetleri konuşlandırdı. B-52 ağır bombardıman uçakları ve bir F-16 filosunun yanı sıra USS Nimitz Uçak Gemisi Saldırı Grubu'nu Körfez'e sevk etti. İsrail ise bölgeye hem kara saldırısı hem de gemi savar füzeleyle donatılmış Dolphin sınıfı bir saldırı denizaltısı gönderdi. Keza 2020 yılının başında Bağdat Uluslararası Havalimanı'nda İran'ın üst düzey komutanı Kasım Süleymani ABD'ye ait insansız hava aracından fırlatılan füzeyle öldürüldü. Kasım ayında da İran'ın baş nükleer bilimcisi Muhsin Fahrizade'ye Mossad tarafından suikast düzenlendi. Tüm bunların yanı sıra, Trump'ın, ABD seçimlerinden kısa

bir süre sonra İran'ın ana nükleer tesisi Natanz'ı bombalama fikrini ortaya atmış olması, ABD emperyalizminin bencil çıkarları için korkunç suçlar işlemekten geri kalmayacağını gösteriyor. Nitekim tarih, ABD emperyalizminin sefil çıkarları uğruna insanlığa karşı işlediği bu tür suçlarla doludur.

ABD emperyalizminin İran'a karşı uyguladığı çok yönlü boykot ve blokaj saldırısının ağır yükünü İran emekçi hakları çekiyor. ABD emperyalizminin *"azami baskı"* politikası İran emekçi halklarının pandemi döneminde yaşamsal önem taşıyan tıbbi malzemelere ulaşmasını bile engelledi. Öte yandan bu saldırgan politikalar mollalar rejiminin eline *"anti-emperyalizm"* malzemesi vererek, onların saltanatlarını güçlendirmesine hizmet ediyor. ABD ve siyonistler, İran emekçi halklarının nefretini üzerinde toplayan mollalar rejiminin saldırılar karşısında halkın direnişini örgütlenme ve yönetme yeteneğinden yoksun olduğunu biliyorlar. Bir bakıma, emekçi halkların devrimci başkaldırılarını sabote ediyor, kolayca üstesinden gelebilecekleri çürümüş bir rejimi ayakta tutmayı yeğliyorlar.

ABD-İsrail'in haydutça saldırılarına İran molla rejimi tarafından karşılık verileceğine dair yapılan açıklamaların hiçbir karşılığının olmayışı da saldırganları cesaretlendiriyor. İran ve *"Direniş Ekseni"*ne yakın bir politik çizgide duran *Rai al-Yaum* gazetesi, Deyr Ez Zor'a yönelik İsrail saldırısından sonra tam da buna işaret etti: *"İran yönetimi daha önce defalarca, kendisine ve müttefiklerine ait hedeflere gelen İsrail ve ABD saldırılarına karşılık vereceği şekilde tehditler savurdu. Ama öyle görünüyor ki, bu tarz tehditlerin uzun senelerdir pratiğe dökülmemesi sözü konusu saldırıların artmasına ve tehlikeli bir hal almasına neden oldu."*

ABD emperyalizmi ve siyonist rejimin İran'a karşı sistematik olarak geliştirdiği provokasyon ve saldırılara karşı kuru gürültü çıkartmaktan öteye gidemeyen mollalar rejimi çareyi İran'ın zenginliklerini Çin emperyalizmine peşkeş çekmekte buldu. Çin, İran'ın petrol, doğalgaz ve ulaşım sektörlerine yapacağı 400 milyar dolarlık yatırımı karşılığında, ham petrol alımlarında yüzde 32 indirim elde edecek ve ödemeleri iki yıllık aralıklarla yapacak. Çin'e güvenlik ve telekom altyapısından sağlık ve turizme kadar uzanan diğer projelerde de önemli bir pay veren mollalar rejimi, Çin'in İran'daki çıkarlarını korumak ve ülkenin güneyindeki iş merkezi konumundaki adalar üzerinde önemli bir kontrol sağlamak üzere 5.000 kadar asker göndermesine de izin veren bir anlaşma yaptı.

SÖMÜRÜCÜ SINIFLARIN EMPERYALİZME BAĞLILIĞI

Emperyalizme karşı mücadeleler tarihi, devlet aygıtını ellerinde tutan sömürücü sınıflar ile onların politik parti ve ordularının emperyalist saldırganlığa karşı başarılı bir önderlik sergileyemeyeceklerinin kanıtlarıyla doludur. Devlet erkini elinde tutan egemen sömürücü sınıflar ekonomik olarak uluslararasılaşan kapitalist ekonominin eklentileri haline gelmişlerdir. Halklarla emperyalist-kapitalist sistem arasında keskinleşen çelişki ve çatışmada tercihlerini gericiliğin kalesi olan emperyalist sistemden yana yaptılar her zaman. Şüphesiz ki onların bu politik davranışlarına sınıfsal çıkarları yön veriyor. Baskı altında tuttıkları halkları işsizlik, yoğun sömürü ve yoksulluğa mahkum eden, emekçilere sınırsız acılar çektiren egemen sınıfların, emekçi halkların gazabından ve devrimlerden duydukları korku her şeyden baskındır. Onların emperyalist saldırganlık karşısında tek yapabildikleri şey, bir başka emperyalist kamp veya devlete dayanarak *"ulusalcılık"* oyunu oynamaktır.

1940'da dönemin Fransa Cumhurbaşkanı Mareşal Petaine, Hitler Almanya'sının Fransa'yı işgal etmesine karşı direnmek yerine ülkenin kapılarını Hitler faşizmine açmış, Hitlerin basit piyonu olmayı emekçi halklarla birleşmeye tercih etmişti. Polonya ve Doğu Avrupa'nın diğer devletleri de aynı teslimiyet yolunu

seçtiler. Hitler faşizminin istila ve yağmasına karşı SSCB'nin yanı sıra, Balkanlar ve Avrupa'daki komünist partiler ve devrimci halk hareketleri silahlı direniş örgütlediler. Uzak Asya'da ise Japonya'nın Çin'i işgaline karşı Çin Komünist Partisi (ÇKP) halk direnişini örgütledi.

Öte yandan yakın tarihin Saddam rejimi örneği orta yerde duruyor. Saddam yönetimi, emperyalist devletlerin göz yummasıyla Kuveyt'i işgal etmiş, İran'a karşı Batılı emperyalist devletlerin desteğiyle bir milyondan fazla insanın ölümüyle sonuçlanan gerici bir savaşı sekiz yıl sürdürebilmişti. Aynı Saddam, Irak'ın işgaline karşı ciddi bir direniş göstermeden, önceden yaptırdığı sığınağına kaçma yolunu tuttu. Başta Kürt halkı olmak üzere halk hareketlerine karşı ölüm kusan Irak ordusu da hızla parçalandı.

"Anti-emperyalist" duyguları istismar edip, emperyalistler karşısında kuyruğu kısmının parlak temsilcilerinden biri de AKP-Erdoğan iktidarındır. "Egemen bir devletiz, istediğimiz ülkeden istediğimiz silahı alırız" diyerek, üç-dört milyar dolara Rusya'dan aldıkları S-400'ler hangarlarda çürümeye bırakıldı. Türk sermaye devleti S-400 nedeniyle ABD emperyalizmi tarafından cezalandırıp, F-35 programından çıkartıldı. F-35 için ödediği kaporayı bile hala geri alamadı. S-400 alımının, 2015 yılında Rus uçağının düşürülmesi nedeniyle bir tür fidye ödeme olduğu da biliniyor.

Güncel planda yerel egemenlerin farklı emperyalistlerle "iş bitirme" girişimlerine konu olan alanlardan biri de Doğu Akdeniz'dir. Hitler faşizminin işgaline karşı Yunanistan komünist partisi ve halkı direnirken ülkeyi utanmazca Hitlere teslim eden Yunan egemen sınıfı, Türk burjuvazisiyle karşılıklı halklar arası düşmanlığı körüklemek yoluna gitti.

Ortadoğu'nun petrol ve doğalgaz zenginliklerinin gasp edilmesi hedefiyle yürütülen emperyalist savaş ve çatışmalarda bölge devletleri yine çeşitli emperyalistlerin saflarındalar. CENTCOM'un görev alanına İsrail'i de dahil ederek kendi savaş cephesini güçlendirmeye çalışan ABD emperyalizminin saldırganlığına karşı, İran molla rejimi sırtını karşı emperyalist kampa, Çin ve Rusya'ya dayayarak, ayakta kalmaya çalışıyor. Tüm bunlar bir kez daha gösteriyor ki, emperyalist saldırganlık, istila ve yağma savaşlarına karşı mücadele bölgenin egemen sınıfları ve onların iktidarlarına karşı mücadeleyle iç içe geçmiştir. Değişik kamlara sırtını dayayan bölge gericiğinin sahte 'anti-emperyalizm' demagojilerini boşa çıkartacak yegane güç, işçi sınıfı ve emekçi halkların birleşik devrimci mücadelesidir.

ABD'de Biden dönemi açıldı

Amerikan emperyalizminin yeni yüzü Joe Biden ve yardımcısı Kamala Harris, 20 Ocak'ta gerçekleşen yemin töreniyle birlikte Trump yönetiminden görevi resmen devraldı.

ABD'nin 46. başkanı Joe Biden, yemin töreninde yaptığı konuşmada bolca hamaset eşliğinde "demokrasi", "birlik" mesajları verdi. Biden "Yapmamız gereken çok şey var, eski haline getirmemiz gereken, inşa etmemiz gereken çok şey var" iddiasında bulunarak boş hayaller öne sürdü.

Biden yönetiminin görevi devraldığı yemin töreni dünya çapında yankı bulurken, ABD'nin müttefiki kapitalist devletlerin temsilcileri de Amerikan emperyalizminin yeni yüzünü yayımladıkları mesajlarla karşıladı.

MÜTTEFİK EMPERYALİSTLER "DÖRT GÖZLE" BEKLİYOR

Birleşik Krallık Başbakanı Boris Johnson parlamentoda yaptığı konuşmada, "Biden ve yeni yönetimiyle işbirliği yapmayı, ülkelerimiz arasındaki ortaklığı güçlendirmeyi ve iklim değişikliğinden pandemi sonrasında yeniden yapılanmaya ve Transatlantik güvenliği, paylaştığımız öncelikler üzerinde çalışmayı dört gözle bekliyorum" ifadelerini kullandı.

AB'den Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, Twitter paylaşımıyla Biden'ı karşıladı. "ABD geri döndü" iddiasında bulunan Leyen devamında "Avrupa, eski ve güvenilir ortağıyla yeniden bağ kurmak, yücelttığımız ortaklığımıza yeniden can vermek üzere hazır bekliyor. Joe Biden ile işbirliği yapmayı dört gözle bekliyorum" ifadelerini kullandı.

Almanya Cumhurbaşkanı Frank-Walter Steinmeier bir video mesaj yayımlayarak, Biden gibi "Bugün demokrasi için güzel bir gün" ifadelerini kullandı. ABD'nin olağanüstü zorluklarla karşı karşıya kaldığını ve bunların üstesinden geldiğini öne süren Steinmeier, Trump'ın koltuğu bırakmama çabalarına üstü kapalı atıfta bulunarak şöyle konuştu:

"Amerika'nın kurumsal dokusuna zarar vermeye yönelik girişimlere rağmen seçim görevlileri ve valiler, yargı ve Kongre, güçlü olduklarını kanıtladı. Joe Biden'ın bugün başkanlık yemini ederek göreve başlayacak ve Beyaz Saray'a taşınacak olması beni çok rahatlatıyor.

Almanya'da çok sayıda insanın da aynı hisleri paylaştığını biliyorum."

AB'nin başlıca ülkelerinden Fransa'dan da Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Twitter'dan mesaj yayımladı. "Amerikan halkı için bu en önemli günde" Biden ve Harris'e "en iyi dilekleri" ileten Macron kısa ve net bir mesajla "Beraberiz" dedi. Macron ayrıca, Biden yönetiminin Paris Anlaşması'na ABD'yi yeniden dahil etme planına atıfla "Geleceğimizi inşa etmek ve gezegenimizi korumak için daha güçlü olacağız. Paris Anlaşması'na tekrar hoş geldiniz" ifadelerini kullandı.

İspanya Başbakanı Pedro Sanchez ise "Biden'in seçim zaferi, demokrasinin aşırı sağa ve aşırı sağın güttüğü üç yöntem olan kitlesel aldatma, ulusal bölünme ve demokrasinin bazen de şiddet yoluyla istismarına karşı elde ettiği zaferi temsil etmektedir" iddiasında bulundu. Sanchez Trump'ın "dünyanın en güçlü demokrasisini tehlikeye atmaktan başka bir şey olmadığını" savunarak Biden'ı selamladı.

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, "Bugün transatlantik ittifakı için yeni bir dönemin başlangıcı" vurgulu bir mesajla Biden'ı karşıladı. NATO şefi mesajında Biden ile çalışmayı "sabırsızca" beklediğini dile getirdi.

İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu da Biden'ı selamlayanlar arasında yer aldı. Biden ile "on yıllar öncesine dayanan sıcak şahsi dostlukları olduğunu" hatırlatan siyonist rejimin şefi, "İran başta olmak üzere" ortak sorunlara karşı birlikte çalışmayı dört gözle beklediği mesajı verdi.

BIDEN'İN KABİNESİ

DHA'da yer alan habere göre, Biden'ın "ABD'nin en renkli ve çeşitliliğe dayalı kabinesi" iddiasıyla oluşturduğu bakanlar arasında çoğunlukla Obama döneminde de görev yapmış bürokratlar yer alıyor.

Dışişleri Bakanlığı'na Biden'ın Oba-

ma dönemindeki yakın çevresinden olan ve 2015-2017 arasında dışişleri bakan yardımcılığı yapmış olan Antony Blinken gelecek.

Savunma Bakanlığı'nın başına gelecek Lloyd Austin, Irak 2013-2016 yılları arasında Merkez Kuvvetler Komutanlığı'nın başında yer almış, 2010-2011 arasında Irak'taki Amerikan askerlerinin komutanlığını yönetmiş ve 2013'e kadar da Genelkurmay Başkan Yardımcılığı yapmıştı. 4 yıl önce emekli olan Austin'in göreve gelmesi için Kongre'den özel muafiyet onayı çıkması gerekiyor.

Beyaz Saray **Ulusal Güvenlik Danışmanlığı** görevine Jake Sullivan getirilecek. 2008'de Barack Obama'nın ve 2016'da Hillary Clinton'ın seçim kampanyalarında görev alan, 2013-2014 yıllarında başkan yardımcısı olduğu dönemde Biden'ın ulusal güvenlik danışmanlığını yapan Sullivan, İran'la 2015 yılında imzalanan nükleer anlaşma sürecinde de rol almıştı.

Hazine Bakanlığı'na ABD Merkez Bankası (FED) eski başkanı Janet Yellen gelecek. Yellen 2014'te FED'in başına geçmiş, görevinin son bulduğu 2018'den beri de Brookings Enstitüsü'nde görevliydi.

Göç alanından da sorumlu **İç Güvenlik Bakanlığı'nın** başına geçecek olan Alejandro Mayorkas, Obama döneminde İç Güvenlik Bakan Yardımcılığı görevindeydi.

Kaliforniya eyaleti Başsavcısı Xavier Becerra **Sağlık Bakanlığı'nın** başına geçecek.

Ticaret Bakanlığı'na Rhode Island eyaletinin valisi Gina Raimondo, **Ulaştırma Bakanlığı'na** Pete Buttigieg, **Adalet Bakanlığı'na** Washington'daki Federal Temyiz Mahkemesi yargıçlarından Merrick Garland atanacak. Federal araziler ve doğal kaynakların korunmasından sorumlu **İçişleri Bakanlığı'nın** başına New Mexico'da Pueblo Kızılderililerinin Laguna kolundan olan 60 yaşındaki milletvekili Deb Haaland geçecek.

Büyük madenci yürüyüşünün 30. yılında...

Sınıf hareketinin dün, bugünü ve yarını üzerine / 1

D. Ege

“ÖLÜM DE OLSA SONUMUZ, ANKARA'DIR YOLUMUZ!”

Tıkanan toplu sözleşme görüşmeleri üzerine başlayan madenci grevinin 35. gününde, Türk-İş'in 3 Ocak'ta genel iş bırakmasının ertesi sabahı başlayan büyük madenci yürüyüşü, sınıf hareketi tarihimizin en benzersiz eylemlerinden biridir.

4 Ocak sabahı Ankara'ya hareket etmek isteyen işçilerin araçlarına el konulmasıyla (1) başlayan bu büyük direniş, hiç şüphe yok ki 35 gündür devam eden grevin ve onu önceleyen mücadelelerin birikimine dayanıyordu. Ancak heybelerinde tek günlük azıkları, dillerinde “Ölmek var dönmek yok!” sloganları ile yola çıkan işçiler, böyle bir mücadeleyi sürdürme kapasitesi gösterecek bir önderlikten yoksun olarak Ankara yollarına düştüler.

Bugün bile hala yürüyüş kararının nasıl alındığı, bunun hangi organlarda tartışılıp karara bağlandığı, o dönem Türk-İş içindeki muhalefetin yükselen yıldızı olarak öne çıkan Şemsi Denizer'in, “arabalar yoksa yürüyerek gideriz” dediği o ünlü cam konuşmasını hangi niyetle yaptığı hala tartışılıyor. (2)

Ciddi bir politik hazırlıktan ve teknik organizasyondan mahrum olarak başlayan “yürüyüş eylemi”, tüm olumsuz koşullara, ağır hava şartlarına, sermaye devletinin engelleme ve sendikal bürokrasinin oyalama çabalarına rağmen dört gün sürdü. O ana kadar iki barikatı da aşan işçileri Mengen barikatları önünde durdurmak ancak devlet şiddeti ve sendika bürokratlarının ihaneti ile mümkün oldu.

Mengen barikatı önündeki bekleyiş işçilerin moralinden bir şey kaybettirmese de, öncü işçilerin E-5 karayolunu kesme girişimi sendika yönetimi tarafından boşa düşürülmüştü. İşçilerden hatta bizzat yönetimin kendisinden habersiz olarak genel başkan ile başbakan arasında yapılan gizli görüşmelerin ardından Genel Maden İşçileri Sendikası (GMİS) yönetim kurulu geri dönme kararı almıştı. 8 Ocak sabahı gene büyük bir kararlılıkla Ankara'ya hareket etmek için Devrek Belediyesi önünde toplanan işçilere son derece demagojik bir konuşma ile seslenen

Şemsi Denizer, “bana güveniyorsanız geri dönün” çağrısı yapacaktı. 4 Ocak günü sendikanın önünden “başkan seninle ölüme de gideriz” sloganları ile ayrılan işçilerin çoğu bu yeni çağrıya da uyacaktı. O ana kadarki mücadelenin yükünü çeken, çoğu grev komitesi ve taban hareketi üyesi öncü işçilerin gösterdikleri tepkiler ise, Denizer'in “aranızda ANAP'ın ajanları var, provokatörler var” ithamı ve muhtemelen durumu tam anlamayan, bir anlaşma sağlandığını düşünen işçilerin nidaları arasında kaybolacaktı.

Tüm anlatımların altını çizdiği gibi, işçilerin çoğu göz yaşları ve büyük bir burukluk içinde geri dönerken, Ankara'ya giden sendika yönetimi davet edildiği bu şehirde adeta sürdürülecek, aşağılayıcı bir muameleye tabi tutulacaktı.

Uzayan görüşmeler, 16 Ocak'ta ABD'nin Irak müdahalesinin başlamasını fırsat bilen hükümetin 25 Ocak'ta bütün grevleri “milli güvenlik” bahanesiyle yasaklaması sonrasında, 6 Şubat'ta sonuçlandı. Sözleşme koşulları grev esnasındaki ara görüşmelerde işçilere teklif edilenlerin çok daha gerisinde kaldı.

Ama bundan daha önemlisi, bu yasa-

larla grev yapılamaz denilen koşullarda Netaş grevinin tutuşturduğu işaret fişeği ile başlayan, 1987 yılında genişlik kazanan, 1989 yılında Cumhuriyet tarihinin en yaygın grev ve fiili eylemlilik tablosu ile genel bir karakter kazanan sınıf hareketinin, bu geri dönüş sonrasında içine gireceği gerileme dönemi idi. Madenci yürüyüşünü izleyen süreçte bütün temel sektörlerde yoğun bir tensikat saldırısı yaşandı. Hareketin sürükleyici gücü olan binlerce öncü işçi işten atıldı. Buna rağmen işçi hareketimiz 5 Nisan krizinin ardından yeniden toparlanmaya çalışacak, tabanın basıncı ile karar altına alınmak zorunda kalınan 20 Temmuz genel grev denemesinin başarısız olmasıyla yeniden gerileme seyri güçlenecekti. (3) Bu tarihten itibaren inişli çıkışlı bir seyir izleyen eylemlilik dalgası, 1999 yılında yüzbinlerce işçinin katıldığı tahkim-mezarda emeklilik eylemlerinin ardından “genel bir hareket” karakterini kaybedecekti.

30. yıldönümünü geride bıraktığımız büyük madenci yürüyüşü, 12 Eylül darbesi ve onun ardından uygulamaya konulan sosyo-ekonomik saldırı politikalarına karşı işçi sınıfının geç gelmiş tep-

kisinin ürünü olan ve Bahar eylemleri ('87-91) ismi verilen yeni bir yükseliş döneminin tepe noktasıydı. Kendinden önceki yükseliş dönemlerinden farklı olarak sol siyasal düşüncenin güç kazandığı değil, birçok açıdan gerilediği bir süreçte yaşandı. (4) 12 Eylül faşist darbesinin başta örgütlenme hakkı olmak üzere demokratik hak ve özgürlükleri gasp ederek, toplumu sosyal bir çürümeye doğru sürüklemeye çalıştığı, '89 yıkılışının kendini yeniden var etmeye çalışan sosyalist harekette büyük bir karmaşaya ve yeni bir tasfiyeci rüzgara yol açtığı, uluslararası kapitalizmin neoliberal iktisadi-sosyal saldırı politikalarının Türkiye toplumuna da dayatılmaya başlandığı bir dönemde gerçekleşen bu eylem, sınıf hareketimizin çok önemli dönüm noktalarından biri oldu. Zonguldak maden işçilerinin tüm kararlılıklarına, fedakarlıklarına ve mücadelesine rağmen kendi önderlikleri eliyle yenilgiye mahkum edilmesiyle, Türkiye sınıf hareketinin yeni bir evreye geçişinin de önü alındı.

Tüm bu açılardan bakıldığında, büyük madenci yürüyüşü kendi içindeki sonuçlarının ötesinde sınıf hareketinin son 30

ylına doğrudan etkide bulunan dersler ve sonuçlar çıkarılması gereken önemli bir toplumsal olaydır. Bu aynı zamanda, bugün en geri noktada bulunan sınıf hareketimizin yakın tarihine eğilmek, onun 30 yıllık gelişim sürecini, bu sürecin içerdiği sorun alanlarını, bunların hareketin bugün içinde bulunduğu tablo ile ilişkisini bir kez daha ortaya koyabilmek için anlamlı bir vesiledir.

Birkaç bölümden oluşacak bu yazı dizisiyle bu yapılmaya çalışılacak, özellikle sınıf hareketimizin bugün içinde bulunduğu sorun alanları ile söz konusu 30 yıllık dönemin ilişkisi, yer yer işçi hareketimizin toplam gelişim sürecine atflarda da bulunularak ele alınmaya çalışılacaktır. Ama bunu gereğince yapabilmek için önce madenci yürüyüşüne, onu doğuran koşullara, dayandığı birikime, zaaf ve yetersizliklerine daha yakından bakmak gereklidir.

ZONGULDAK İŞÇİ SINIFININ MÜCADELE BİRİKİMİ

Zonguldak, işçi hareketi açısından 200 yılı aşkın bir tarihi bulunan önemli bir şehirdir. Bölgenin madencilik üzerine kurulu olması ve bunun stratejik önemi, hem Osmanlı döneminde hem de Cumhuriyet döneminde siyasal iktidarların bu şehirdeki sınıf mücadelesine özel bir dikkat göstermeleri sonucunu da doğurmuştur.

Osmanlı döneminden başlayarak madenlerde işgücü ihtiyacını karşılamak için uygulanan değişik istidam türleri (5) bölge işçi sınıfının oluşum ve gelişim seyrini doğrudan etkilemiştir. Bölge işçilerinin toprak ile olan bağının güçlü olması uzun yıllar sınıf bilicinin gelişmesinde zayıflatıcı bir faktör olmuştur. Bunlara rağmen düşük ücretler ve insanlık dışı çalışma koşullarına dayalı sömürü rejimi sert tepki ve mücadelelere konu olmuştur. Arada uzun sessizlik dönemleri yaşansa da gerçekleşen eylem ve direnişler oldukça militandır. Sık sık kolluk güçleriyle karşı karşıya gelişler yaşanmıştır. Madene inmemek, madenlerden çıkarak şehir merkezlerine yürümek öne çıkan eylem biçimidir.

Bölgedeki ilk grev ve fiili direnişler Osmanlı dönemine kadar uzanır. 1908'de meşrutiyetin ilanından sonra grev ve direnişler yaygınlık kazanır. Cumhuriyetin ilk döneminde ise, 1923'de kazanımla sonuçlanan kitlesel grev sayılmazsa sınırlı sayıda mücadele kayıtlarda yer almıştır. Yabancı sermayenin kontrolünde olan madenlerin devletleştirilmesine 1923 yılında başlanmış, ancak süreç 1940'lı yıllarda tamamlanabilmiştir. Aynı yıllar "ikinci mükellefiyet" çalışma dönemine denk gelir. Bireysel firar ve tepkileri aşan kolektif mücadele örnekleri azdır.

Bölgede 1965 yılında gerçekleşen ve tarihe Kozlu Direnişi olarak geçen büyük eylem, yalnız maden işçisi için değil Türkiye işçi sınıfı için de önemli dönüm noktalarından biridir. Görünürde ücret adaletsizliğine karşı başlayan eylemler, esas olarak yılların tepki birikiminin ürünüdür. Bu militan eylemi bastırmak için ordu devreye girmiş, binlerce asker bölgeye sevk edilmiş, Zonguldak üzerinden savaş uçakları uçurulmuş, çıkan çatışmalarda iki işçi hayatını kaybetmiştir. Devlet erkanının Zonguldak'a gelerek işçilerin taleplerinin karşılanacağı ve kimsenin işten atılmayacağına dair söz vermesiyle ancak dizginlenebilmiş olan bu direniş, sınıf hareketinin sonraki seyrine de önemli etkilerde bulunmuştur.

'60'lı yılların başından itibaren gelişen işçi hareketinin basıncı ve ülkenin içine girdiği siyasal süreçlerin etkisiyle Türk-İş içinde yaşanmaya başlayan ayrışma, bu direnişten sonra açık bir biçim kazanmıştır. Büyük ölçüde kendiliğinden gerçekleşen bu eylemden hem devlet hem de Türk-İş yönetimi tasfiye etmeyi hedefledikleri TİP'li sendikacıları sorumlu tutmuş, Türk-İş içindeki mücadele anlayışına ve ideolojik ayrımlara dayalı farklılıklar derinleşmiştir. Çalışma ve yaşam koşullarının yol açtığı bu patlama, gelişen militan işçi hareketinin ilk öncü çıkışlarından biridir. Ve hem ZMİS içerisinden Türkiye Maden-İş'in doğmasında hem de DİSK'e giden yolda önemli bir faktör olmuştur.

Bu direnişi izleyen '60'lı yılların ikinci yarısında maden işçisi irili ufaklı değişik mücadelelere imza atmıştır. Bunlar arasında 1968 yılında toplu sözleşme sürecinin uzamasına tepki olarak baş-

layan eylemler önemlidir. Binlerce işçi gene barikatları aşarak şehir merkezine girmiş, sendika da işçilerin tepkisinden payına düşeni almıştır. 1965'teki direnişin dersleri ile davranan siyasal iktidar hemen bakanları ve milletvekillerini bölgeye göndermiş, işçiler vaatlerle yatıştırılmaya çalışılmıştır.

'60'lı yılların ikinci yarısında gerçekleşen "ücretlerin yükseltilmesi", "dinlenme sürelerinin artırılması", "ustabaşları ve mühendislerin davranışlarının değişmesi", "çalışma koşullarının düzeltilmesi" gibi taleplerin öne çıktığı eylemlerin sendikal bürokrasiye de yönelmiş olması dikkat çekicidir. 1968 yılının ardından 1970 yılında da sendika yönetimini protesto etmek için işçiler bir kez daha madenlerden çıkarak eyleme geçmişler, kurulan barikatı aşarak şehir merkezine girmişlerdir.

12 Mart darbesinin yol açtığı kesintinin ardından işçi hareketimiz yeniden toparlanıp daha siyasal bir hatta doğru yönelirken, maden işçilerinin bu dönemi nispi bir durgunluk içinde geçirdiği söylenebilir. Devletin '60'lı yılların ardından bölge için aldığı özel tedbirler, söz konusu mücadelelerin etkisiyle hak ve kazanımlardaki nispi artış bu durgunlukta belli bir rol oynamıştır. Özellikle '78 sonrasında işçi hareketimiz daha militan ve siyasal bir hatta doğru yönelirken, muhafazakâr yapısına vurgu yapılan Zonguldak işçi sınıfında da belli bir siyasal değişimin yaşandığı gözlemlenmiştir. '80 darbesinin ardından ise yılları bulan suskunluk 1988 yılında gerçekleşen 13. toplu sözleşme sürecinde bozulur gibi olmuş, grevin eşliğinden dönülmüştür.

Ancak özellikle özelleştirme ve ka-

patma söylentilerinin etkisiyle mücadele tekrar alevlenecek, ortaya çıkan iç mücadelede, sendika içi dinamiklerde yaşanan değişimler ve bahar eylemlerinin yarattığı atmosfer içinde büyük madenci yürüyüşüne yol açan yapı taşları adım adım düşenecektir.

(Devam edecek...)

(1) Birçok tanık, aslında otobüslerin tutulmadığını, hangi otobüsün nereye geleceği konusunda bir planlama yapılmadığını, Ankara yürüyüşü söyleminin sendika tarafından planlanan bir güç gösterisi olduğunu söylemektedir.

(2) Sonrasında daha net anlaşılmıştır ki, sendika yönetimi tarafından bir güç ve irade gösterisi olarak planlanan ve engelleneceği baştan belli olan otobüslerle Ankara'ya hareket etme senaryosu, Zonguldak'ın dört bir yanından sendika merkezinin önüne doluşan onbinlerce işçi tarafından yeniden yazılmıştır. "Siz evde kalın" çağrılarına uymayan kadın emekçilerin ve işçi eşlerinin başını çektiği büyük bir yürüyüş kolu, sınıf hareketi tarihimizin en benzersiz eylemlerinden birinin önünü açmıştır.

(3) 5 Nisan 1994 krizinin ardından yaşanan eylemlilik tablosunun yavaşladığı atmosferde, tabandan gelen basınçla 20 Temmuz'da bir uyarı eylemi karar altına alınmıştır. Ama ne yazık ki "20 Temmuz başlangıç" şiarı ile gerçekleşen eylem yeterince güçlü geçmediği gibi, sonrasında ortaya koyduğu ders ve sonuçları gereğince değerlendirilmemiştir. Sınıf hareketinin son 30 yılının önemli dönemlerinden biri olan 20 Temmuz süreci için bkz. *20 Temmuz Dersleri*, Eksen Yayıncılık.

(4) Türkiye işçi hareketindeki yükseliş dönemlerinin belli bir siyasal ve sosyal uyanışa paralel yaşandığı ya da onu takip ettiği söylenebilir. Meşrutiyetin ilanını izleyen grev dalgası (1908-1909), '60'larda sosyal uyanışa ve sosyalist düşüncenin güç kazanmasına paralel olarak gelişen militan sınıf hareketi, devrimci hareketin kitleselleşmeye başladığı '75 sonrası dönemin işçi hareketleri bu süreçlere örnektir. Bahar eylemleri ve onun tepe noktası olan madenci yürüyüşü ise bu açıdan belli özgünlükler gösterir. Bu özgünlüğü ve sonuçlarını yazının ilerleyen bölümlerinde ayrıntılı olarak ele alacağız.

(5) Başta mükellefiyet uygulaması olmak üzere köylülerin ocaklarda çalıştırılması, Kürdistan'dan ve Balkanlar'dan göçmen işçiler üzerinden istihdam ihtiyacının karşılanmaya çalışılması, hatta ilk dönemlerde askerlerin işçi olarak madenlerde istihdam edilmesi... Tüm bunların bölge işçi sınıfının oluşum sürecine kendine özgü etkileri olmuştur.

Türkiye’de Kürt genci olmak

Geçtiğimiz günlerde “Kürt Gençler ’20: Benzerlikler, Farklar, Değişimler” isimli bir rapor yayımlandı. Yaşama Dair Vakıf (YADA) yürütücülüğünde, “Promoting Dialogue and Sustainable Conflict Resolution in Turkey (Türkiye’de Diyalogu ve Sürdürülebilir Çatışma Çözümünü Desteklemek)” Projesi ile Kürt Çalışmaları Derneği’nin (Kurdish Studies Center) yürütücülüğünde “Türkiye’de Genç Kürt Olmak: Gençleri Tanımak ve Anlamak” Projesinin ürünü olan bu çalışma; Türkiye’de yaşayan 18-30 yaş grubundaki Kürt gençlerini daha yakından tanımayı amaçlıyor. Bu bağlamda, Kürt gençlerin Türkiyeli gençliğin geneli ile aralarındaki benzerlikleri ve farklılıkları, kültürel yapıları, gündelik yaşantıları, Türkiye ile duygusal ve kamusal bağları, kimlik inşa etme ve kamusallaştırma biçimleri, dini inanç ve yaşantıları, yaşadıkları ayrımcılık, ana dil ile kurdukları ilişki ve ana dile ilişkin beklentileri ve siyaset kurumuna bakışları ve siyasetle ilgilenme biçimleri, araştırmanın önemli başlıkları olarak öne çıkıyor.

Araştırma 4’ü Kürt illeri 4’ü de Türkiye’nin batısındaki iller olmak üzere toplam 8 ilde yürütüldü. Bu kapsamda Diyarbakır, Mardin, Urfa, Van, Adana ve Mersin şehirleri ile batıdaki iki büyük metropol olan İstanbul ve İzmir’de Kürt gençleri ile yüz yüze anket yapıldı.

TÜİK tarafından 2019 yılının aralık ayı itibarıyla 83 milyon olarak açıklanan Türkiye nüfusunun içinde Kürt nüfusunun 15 ila 18 milyon arasında olduğu tahmin ediliyor. Kürt nüfusun yoğun olduğu 18 şehirde 15-29 yaş aralığındaki genç nüfus oranı ise %28,1. Türkiye’nin geri kalan şehirlerinde ise bu oran %22,4’tür.

Araştırma sonuçlarına göre, Kürt gençlerin yaklaşık %75’i ailesiyle beraber yaşıyor. Bu oranın, yaklaşık %60’ını bekar, geniş ailesiyle beraber yaşayan gençler oluşturuyor. %16’lık bir kesim ise evli ve çekirdek ailesiyle beraber yaşıyor. Yalnız veya arkadaşlarıyla beraber ailesinden ayrı yaşayan Kürt gençlerin oranı da %17. Gençlerin ebeveynlerinin yaklaşık %76’sı lise altı eğitim düzeyinde. Gençlerin ise yarısı halihazırda öğrenci. Öğrenci olmayanlar arasında lise altı eğitim düzeyinde olanlar ise sadece %29.

Raporu incelediğimizde, Kürt gençlerinin dillerinden, dinlerinden, siyasi

görüş ve Kürt kimliklerinden kaynaklı her alanda ayrımcılığa, baskıya maruz kaldıklarını görüyoruz.

Araştırma kapsamında Kürt gençlerin en büyük problemlerinden birini işsizlik oluşturuyor. Görüşülen gençlerin yaklaşık %34’ü çalışıyor. Dahası, bu oranın %24’lük payı vasıfsız işçilerden oluşuyor. Bir başka deyişle, Kürt gençlerin sadece %10’u nitelikli bir işte çalışıyor. Geri kalanlar ya vasıfsız işçi ya da işsiz. İşsizlik ve geçim sıkıntısını en önemli kaygısı olarak gören gençlerin oranı %62’yi geçiyor. Genç işsizliği sıralamasında OECD ortalamasının üstünde ve OECD ülkeleri arasında ilk sırada yer alan Türkiye, Kürt gençleri açısından daha olumsuz bir tabloya sahip. Gençler istihdamın eksikliğini ekonomik gerekçelerin yanında ayrımcılıkla da açıklıyor.

Kürt gençlerin istihdam oranı Türkiye genel ortalamasının ciddi anlamda altında kalıyor. Dahası, Kürt gençlerin yaklaşık üçte biri ne eğitimde ne de istihdamda (NEET) yer alıyor. NEET oranı Türkiye ölçeğinde %26,5 iken, bu oran Kürt gençler arasında %34,6 olarak gözlemleniyor. Ekonomik kriz ve çalkantılardan en çok etkilenen vasıfsız iş kollarında çalışan Kürt genç erkekler, tüm bu ekonomik dalgalanmalardan çok daha olumsuz anlamda etkileniyor.

Kürt kimliğinin yanında bir de kadın olmak, elbette yaşanan ayrımcılığı ve

zorlukları da arttırıyor. Kürt gençleri arasında kadınların eğitimde olma oranı erkeklerden 3 puan, istihdamda olma oranı ise 16 puan daha düşüktür.

İşsizliğin yanında ayrımcılık sorunu, Kürt gençlerin maruz kaldığı en büyük sorunlardan birini oluşturuyor. Özellikle AKP iktidarının Kürt illerinde başlattığı katliam politikası ile birlikte Türkiye’de Kürtlere dair milliyetçi şoven histeri tırmandırılmış, böylelikle toplum içerisinde Kürtlere yönelik nefret kışkırtılmıştır. Öyle ki, her geçen gün bir iş yerinde veya sokakta Kürt gençlerin hakarete uğradığına veya saldırıya maruz kaldığına dair haberler görüyoruz. Kürt gençleri arasında her 10 gençten yaklaşık 7’si nadir ya da sık, ayrımcılığa uğradığını söylüyor. “Next Generation Türkiye” isimli Gençlik Araştırması’na bakıldığında, Türkiye genelinde ayrımcılığa uğradığını söyleyen gençlerin oranı %5 iken, Kürt gençleri arasında ayrımcılığa çok sık maruz kaldığını söyleyenlerin oranı bunun iki katından fazladır.

Kürt gençlerin yaşadıkları bir diğer sorun alanı ise ana dillerini kullanamamalarıdır. Birçok Kürt genç, en önemli politik sorunlar arasında ana dil problemini ve ayrımcılığı işaret ediyor. Ayrımcılığa uğrayan gençler hem ana dillerini hem de kimliklerini daha fazla sahipleniyor. Kürt gençlerinin en az beşte biri Kürtçeyi artık pek bilmiyor ve neredeyse

hiç kullanmıyor. Kürtçe bilmeyenlerin bir kısmı ebeveynleri tarafından hiç öğretilmediğini söylese de önemli bir kısmı da Kürtçe kullanımının zamanla azalıp dilin unutulduğunu söylüyor. Dili orta ya da iyi derecede bildiğini söyleyenlerin de önemli bir kısmı çoğunlukla Türkçe konuşuyor. Ebeveynleriyle çoğunlukla ya da tamamen Kürtçe konuşanların oranı üçte bir civarındadır. İktidarın asimilasyon politikası, bugün birçok dilin ve kültürün yaşamasını engellerken, tırmandırılan milliyetçi duygular, bugün Türkiye’de azınlık olarak görülenlerin ve farklı dil konuşanların (Suriyeli, Kürt) dışlanmasına, hatta zaman zaman öldürülmelerine neden oluyor.

Sermaye devleti, ekonomik krizin faturasını dili, dini, ırkı fark etmeksizin tüm işçilere, emekçilere ve onların çocuklarına kesmektedir. Dillerin, dinlerin, kültürlerin farklılığını kendi lehine kullanan iktidar, toplum içinde suni ayrımlar yaratarak işçileri ve emekçileri birbirlerine düşman etmeyi, ortak sorunlarına karşı ortak hareket etmelerini engellemeyi hedeflemektedir. Kürt gençleri de bu suni ayrımlardan en çok payını alan kesimi oluşturmaktadır. Bu gerçekliğin ışığında, Kürt gençlerinin gelecekları için daha çok mücadele etmeleri, toplumun ezilen diğer kesimleri ile yürütülecek ortak mücadelede en ön saflarda olmaları gerekir.

2021 yılını özgürlüğümüz ve geleceğimiz için kavga yılına çevirelim!

2020 yılını geride bıraktık. “Felaketler yılı” olarak nitelenen bu yıla damgasını ise koronavirüs pandemisi vurdu. Haftalarca süren yangınlar, yüzlerce insanın yaşamını yitirmesine sebep olan depremler, son dönemde açıkça gözlemlenen ve önümüzdeki süreçte daha da yıkıcı hale geleceği öngörülen su kıtlığı ve nihayetinde 1 milyondan fazla insanın ölümüne neden olan ve hala kontrol altına alınamayan pandemi, kapitalizmin dünyamızda yarattığı yıkımın sonuçları oldu. Kâr uğruna doğanın acımasızca talan edilmesi, yanlış ve düzensiz kentleşme sonucu çevrenin tahribatı, tekelleşmiş şirketlerin doğayı hiçe sayan sanayi politikaları sonucu küresel ısınma sürecinin hızlanması, bugün insanlık olarak karşı karşıya kaldığımız felaketlerin başlıcaları.

PANDEMİ VE EĞİTİM

Özellikle içinden geçmekte olduğumuz küresel salgın toplumsal yaşamı derinden etkiledi. Eğitim alanı da bu salgının sosyal sonuçlarından en fazla etkilenen alanlardan biri oldu. Türkiye’de 11 Mart’ta resmi olarak kamuoyuna duyurulan ilk Covid-19 vakasının ardından 16 Mart’ta okul öncesinden yükseköğretime dek tüm eğitim kurumlarında yüz yüze eğitime ara verildi. Bu tarihten itibaren de zaten yapboz tahtasını andıran eğitim sistemi hepten kaosa sürüklendi. Halihazırda niteliksiz ve eşitsiz olan eğitime erişim neredeyse tamamen ortadan kalktı. İlk olarak dersler EBA TV üzerinden verilmeye başlandı. Ancak buradan yansıyanlar da eğitim müfredatında yaşanan gerileme ve çürümenin boyutlarını gözler önüne serdi. Ders içerikleri biz öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzakken ders aralarında yayınlanan tasavvuf dinletileri, Adnan Menderes’in idam sahnesi canlandırması ve bunun gibi birçok milliyetçi-gerici propaganda öğrencilerin zihinlerine yedirilmek istendi. Ayrıca görsel sanatlar, müzik, beden eğitimi gibi dersler ya hiç verilmedi ya da yeter düzeyde işlenmedi ve özel eğitim öğrencileri için hiçbir içerik geliştirilmedi.

İlerleyen süreçte canlı dersler ile eği-

tim süreci devam ettirmeye çalışıldı. Ancak çevrimiçi dersler sınıfsal eşitsizliklerin kendini en fazla gösterdiği alan oldu. Altyapı yetersizlikleri, yeterli teknik imkana erişimdeki eşitsizlikler, emekçi evlerinde derse adaptasyonu sağlayacak fiziksel ortamın ve koşulların sağlanamaması gibi faktörler emekçi çocuklarının eğitime erişmesini engelledi. Elektrik Mühendisleri Odası’nın 2020 sonunda yaptığı bir araştırmaya göre öğrencilerin yalnızca yüzde 48,5’inin evinde sabit interneti var. Yine TÜİK’in 2020 verilerine göre evinde masaüstü bilgisayar bulunan öğrencilerin oranı yüzde 16,7, dizüstü bilgisayar bulunan öğrencilerin oranı yüzde 36,4, tablet bulunan öğrencilerin oranı yüzde 22,4’te kaldı. PISA 2018 araştırmasına göre de Türkiye’de 15 yaş grubundaki öğrencilerin yüzde 12,8’inin evinde çalışabilmek için sessiz bir ortam yok.

Tablo buyken Türk Eğitim Derneği, öğrencilerin yüzde 60’ının EBA’ya giriş dahi yapmadığını açıkladı. 18 milyon öğrencinin olduğu Türkiye’de Mart-Haziran arasında EBA’ya aktif olarak giren öğrenci sayısı 7,5 milyon dahi olmadı. Donma, çökme, sistemden atma gibi sorunlar sıkça yaşanırken, 22 Eylül’de EBA tamamen çöktü. Saatlerce öğretmenler de öğrenciler de sisteme giriş yapamamışken Ziya Selçuk da bunu talep yoğunluğuna bağlayarak olumlu bir gelişme olarak sayma pervasızlığını gösterdi. Bizzat Milli Eğitim Bakanlığı’nın açıklamasına göre 18 milyon öğrenciye karşılık EBA’nın kapasitesi sadece 1 milyon. Ziya Selçuk Dünya Bankası’ndan alınan 160 milyon dolar ile bu sayıyı 2023’e kadar 5 milyona çıkarma hedefini “müjdeliyor”.

EĞİTİM POLİTİKALARINIZ SINIFTA KALDI!

Milyonlarca öğrenci eğitime erişmezken MEB sınavları yapmakta büyük bir ısrar gösterdi. İlk olarak pandeminin ilk aylarına denk gelen üniversiteye giriş sınavlarında gördük bu dayatmayı. Zaten önceliğe aldıkları şeyin sermayenin çıkarları olduğunu üniversiteye giriş sınavı sürecinde de gösterdiler. Yüz yüze eğitimler yapılmazken, uzaktan eğitim büyük

çoğunluğumuza uzak kalırken, ciddiye alınır hiçbir pandemi önlemi alınmaksızın sınavları yapacaklarını duyurdular. Üstelik sınav tarihini de turizm sektörünün ihtiyacına göre belirleyerek! Şimdi de aylar boyu yüz yüze eğitime geçmek için hiçbir hazırlık yapmayan, uzaktan eğitimi nitelikli ve ulaşılabilir kılmak için hiçbir çaba harcamayan, emekçi çocuklarının eğitim materyali ve teknik eksikliklerini gidermek için adım atmayan MEB, sınavları yüz yüze yapmak için defalarca tarih verdi. Eğitim anlayışlarının elemeci, bireyci, rekabetçi özünün somut göstergesi olan sınav sistemlerinin devamlılığı için bu gerekliydi elbette. Bu noktada bizlerin sağlığı onlar için ikinci plandaydı, ekonomik ve sosyal eşitsizlikler nedeniyle derslere katılmayan milyonlarca öğrencinin varlığı MEB tarafından da kabul edilirken, sınavlardaki ısrarın sebebi ise Ziya Selçuk’un yakın geçmişte sarf ettiği şu sözlerde aranabilir: “Herkes üniversiteli olmak zorunda değil, sen ağa ben ağa bu inekleri kim sağa?”

Eğitim ve sağlık alanındaki ilerici emek-meslek örgütleri ile bizlerin tepkisi sonucu yüz yüze sınavlar konusunda geri adım atsalar da bizleri notlandırma isteklerinden vazgeçmiş değiller. Son olarak yapılan açıklamaya göre liselerde II. Dönem yapılacak sınavlar ile notlar belirlenecek.

UZAKTAN EĞİTİMİN SORUNLARINDAN EĞİTİM EMEKÇİLERİ DE NASIBİNİ ALDI

Bu süreçte eğitim emekçilerinin de çalışma saatleri esnekleşti, artan iş yüküne ev içi emek yoğunluğunun artması eşlik etti. Pandeminin derinleştirdiği kaygı ve strese karşı ne öğrenci ve velilere ne de eğitimcilere psiko-sosyal destek ve rehberlik hizmetleri sağlandı. Ayrıca öğretmenlerimize uzaktan eğitime dair yeterli bir eğitim verilmedi. Eğitimciler, ders materyallerinden internet vb. ihtiyaçlara kadar kendileri karşılamak zorunda kaldı. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası’nın yaptığı araştırmaya göre eğitimcilerin yüzde 93,8’i uzaktan eğitimin nitelikli bir şekilde yapılmadığını düşünüyor. Öğretmenlerin yüzde 45’i uzaktan eğitimdeki en temel sorunu altyapı eksikliği olarak

görüyor, altyapı eksikliğini yüzde 30 ile derslerin içeriği takip ediyor.

2020’DE HAKLARIMIZ İÇİN SESİMİZİ YÜKSELTTİK, 2021 İSE KAVGA YILIMIZ OLACAK!

Pandemi koşullarında yaşadığımız hak gasplarına karşı sesimizi yükseltmenin bir yolunu bulduk elbette. Sosyal medya özellikle kullandığımız bir alan oldu. Sınav dayatmalarına, uzaktan eğitimin sorunlarına, AKP’nin üzerimizde kurmaya çalıştığı tahakküme karşı adeta “gündemden düşmedik!”

Pandemi sınıfsal farkların iyice keskinleştiği ve açığa çıktığı bir süreç oldu. Salgının ilk günlerinde bir kurtarma paketi açıklayan Erdoğan, kapitalistlere milyarlarca TL’lik destek açıklarken bizlerin ailelerinin payına ise daha fazla işsizlik, daha fazla yoksulluk düştü. Sermayedarlar kârlarından zarar etmesin diye anne-babalarımız virüs tehdidinde rağmen çalıştırılırken meslek liseleri de fabrikalara dönüştürülerek meslek liseliler bedava işçiler haline getirildi. Sermaye devleti yapmadığı hazırlıkları meslek liseliler üzerinden çözmeye çalıştı. Meslek liseleri hiçbir iş güvenliği alınmadan maske, dezenfektan, ateş ölçer gibi ihtiyaçların seri üretimine geçti. Nitekim Mersin’de bir lisede dezenfektan üretimi sırasında yaşanan patlama sonucu bir öğretmeni-
miz yaşamını yitirdi.

Diğer taraftan, özel eğitim kurumları yüz yüze eğitime geçerken, telafi dersleri yapılırken devlet okulu öğrencileri ise eğitim hakkından mahrum bırakıldı. Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk’un sahibi olduğu özel okul zinciri sayfalar dolusu tedbirleriyle göz doldururken devlet okullarında çoğu zaman dezenfektan dahi yoktu.

Önümüzdeki yıl da çelişkilerin keskinleştiği, buna karşı öfkemizin arttığı bir yıl olacak. Emeğimizi oyuncak edenlere, bizleri geleceksizliğin dipsiz çukuruna itenlere karşı özgürlüğümüz ve geleceğimiz için Devrimci Liseliler Birliği safında buluşalım, lise meclislerimizi kurarak omuz omuza mücadeleyi büyütelim!

(Liselilerin Sesi dergisinin Ocak 2021 tarihli özel sayısından alınmıştır)

Haklarımız ve geleceğimiz için mücadeleye!

-Ücretsiz izin kaldırılsın!

-7244 nolu geçici yasa iptal edilsin!

-İnsanca yaşamaya yeten ücret!

-Herkes iş, tüm çalışanlara iş güvencesi!

-Krizin ve pandeminin faturası

kapitalistlere!

BDSP